

1970. évi népszámlálás

**KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL
1970. ÉVI NÉPSZÁMLÁLÁS**

UTASÍTÁS
SZÁMLÁLÓBIZTOSOK ÉS FELÜLVIZSGÁLÓK RÉSZÉRE
AZ A) ÉS C) MINTA KITÖLTÉSÉHEZ

**BUDAPEST
1969.**

ELŐSZÓ

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1969. évi 18. számú törvényerejű rendelete értelmében az 1970. január 1-i állapotnak megfelelően népszámlálást kell tartani.

A népszámlálás legfőbb célja, hogy megállapítsa az ország népességének számát, nem és kor szerinti megoszlását, iskolai végzettségi szintjét, foglalkozását, társadalmi-gazdasági összetételét stb., módot adjon az elmúlt évtizedben bekövetkezett változások felmérésére és alapot szolgáltatson a távlati tervezéshez, többek között pl. a munkaerő-gazdálkodáshoz, a lakásépítkezésekhez, az iskolahálózat bővítéséhez, a közműhálózat szélesítéséhez, a közlekedés fejlesztéséhez.

A népszámlálás végrehajtása – a Központi Statisztikai Hivatal szakmai irányításával – a tanácsok végrehajtó bizottságainak feladata.

Az összeírás megfelelő elvégzése elsősorban a számlálóbiztosok és a felülvizsgálók jó munkáján múlik. A Központi Statisztikai Hivatal ehhez részletes utasítás összeállításával kíván segítséget nyújtani. Az „*Utasítás a számlálóbiztosok és felülvizsgálók részére*” című füzet részletesen ismerteti a feladatokat, felvilágosítást és útmutatást igyekszik adni minden, az összeírás során felmerülő kérdésre.

Az Utasításhoz mellékelt boríték az összeírás egyes nyomtatványaiból kitöltött mintapéldákat tartalmazza. Áttanulmányozásuk elősegíti a kérdések helyes megválaszolását.

Az Utasítás kiegészítő része a „*Betűrendes tárgymutató*”. A tárgymutatóban az egyes nyomtatványokon, illetve az Utasításban előforduló minden fogalom megtalálható.

Kérjük, hogy az Utasítást alaposan tanulmányozza át és ha az összeírás során bármilyen kérdése merülne fel, okvetlenül nézzen utána a megfelelő részben.

Budapest, 1969. szeptember hó.

KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL

A NÉPKÖZTÁRSASÁG ELNÖKI TANÁCSÁNAK

1969. évi 18. számú törvényerejű rendelete az 1970. évi népszámlálásról

1. §

1. §. (1) Magyarország területén az 1969. évi december hó 31. és 1970. évi január hó 1. napja közti éjféλι állapot alapulvételevel általános népszámlálást kell tartani.

(2) A népszámlálással egyidejűleg össze kell írni a lakásokat és az intézeti háztartásokat (kórház, munkásszállás, diákotthon stb.), a lakóházakat, az intézeti és egyéb lakott épületeket.

2. §. A népszámlálás, valamint az azzal kapcsolatos összeírások [1. § (2) bek.] körébe tartozó adatgyűjtések végrehajtása a tanácsok végrehajtó bizottságai feladata.

3. §. A népszámlálással kapcsolatos adatgyűjtés szakmai irányítását, az adatok feldolgozását és közzétételét a Központi Statisztikai Hivatal végzi.

4. §. A népszámlálást, illetőleg az azzal kapcsolatos összeírásokat végző személyeket e tennivalók ellátásában hivatalos személyeknek kell tekinteni.

5. §. A népszámlálás, valamint az ezzel kapcsolatos összeírások körébe tartozó adatokat mindenki köteles a valóságnak megfelelően, a kívánt határidőben megadni.

6. §. A népszámlálás, valamint az ezzel kapcsolatos összeíró lapok adatai szolgálati titkot képeznek, amelyeket csak a Központi Statisztikai Hivatal és kizárólag statisztikai célra használhat fel.

7. §. Azzal szemben, aki a népszámlálással kapcsolatos adatszolgáltatási kötelezettségét megszegi, a büntető törvénykönyvben (1961. évi V. törvény), illetőleg az egyes szabálysértésekről szóló kormányrendeletben (17/1968. (IV. 14.) Korm. sz. r.) meghatározott rendelkezéseket kell alkalmazni.

8. §. E törvényerejű rendelet kihirdetése napján lép hatályba; végrehajtásáról a Központi Statisztikai Hivatal elnöke gondoskodik.

Losonczy Pál s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának
Elnöke

Cseterki Lajos s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának
titkára

I. RÉSZ

A SZÁMLÁLÓBIZTOS TEENDŐI

ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK

A tanács végrehajtó bizottságának elnöke a községi, városi tanács dolgozói közül népszámlálási felelőst jelölt ki, aki a népszámlálási munkálatokat közvetlenül irányítja.

Az összeírás nyomtatványainak kitöltését a Központi Statisztikai Hivatallal egyetértésben megbízott számlálóbiztosok végzik, az ő munkájukat a felülvizsgálók ellenőrzik.

A számlálóbiztos és a nyomtatványok kitöltését ellenőrző felülvizsgáló írásbeli megbízást kap, ez egyben igazolványul is szolgál.

A számlálóbiztos az összeíráshoz szükséges nyomtatványokat és a számlálókörzetben összeírandó épületek (lakások) címjegyzékét a Központi Statisztikai Hivatal megbízottjától az oktatás alkalmával veszi át.

Az 1970. év népszámlálás alkalmával az ország lakosságának véletlenszerűen kiválasztott 25 %-áról részletesebb adatokat kell összeírni. Ezért az összeírás alapnyomtatványainak két változata van. **A lakosság 75 %-ának összeírása** a kevesebb kérdőpontot és kevésbé részletezett kérdéseket tartalmazó **zöld nyomású (A) minta) Lakásösszeíróíven és C) minta Személyi kérdőíven, 25 %-ának összeírása pedig barna nyomású B) minta Lakásösszeíróíven és D) minta személyi kérdőíven** történik. Egy számlálókörzeten belül azonban a már megtörtént kijelölés szerint csak egyfajta, tehát vagy csak A) és C), vagy csak B) és D) minta nyomtatványt használhatunk föl.

Ez az Utasítás a kevésbé részletes, 75 %-os összeíráshoz szükséges nyomtatványok (A) és C) minta) kitöltésére vonatkozó tudnivalókat tartalmazza. Az Utasítás minden magyarázatra szoruló kérdésre kitér, nem foglalkozik viszont a magától értetődő, gondot nem okozó kérdésekkel.

A számlálóbiztos az összeírás alatt kitöltött kérdőíveket folyamatosan, s a munka befejezése után pedig a teljes anyagot adja át a felülvizsgálónak, hogy ő tüzetesen átvizsgálja valamennyit.

A felülvizsgáló utasításait a számlálóbiztosnak végre kell hajtani és a talált hibákat haladéktalanul ki kell javítania.

A számlálóbiztos és a felülvizsgáló végzett munkájáért díjazásban részesül. A nyomtatványok kitöltésének díjtételeiről és az elszámolás összeállításának módjáról az Utasítás III. rész „Pénzügyi utasítás az összeírási költségek elszámolására” c. fejezete intézkedik.

A számlálóbiztos naptára

Részvétel az összeírás elvégzéséhez szükséges szakmai ismertek oktatásán.	<i>1969. december 8-12.</i>
Részvétel az oktatás folytatásán, az összeíráshoz szükséges Címjegyzék, nyomtatványok átvétele.	<i>1969. december 15-19.</i>
A számlálókörzet előzetes bejárása, Címjegyzék helyszíni ellenőrzése, javítása, pótlása. Munkaterv készítése. Részvétel a felülvizsgáló által tartott értekezleten.	<i>1969. december 29-31.</i>
Az összeírás végrehajtása a munkatervben meghatározott időpontokban, folyamatos anyag átadása a felülvizsgálónak.	<i>1970. január 2-12.</i>
Az esetleges hiányok pótlása, javítások, s az összeírás utáni teendők elvégzése. A rendezett számlálókörzeti anyag átadása a felülvizsgálónak.	<i>1970. január 13-14.</i>
1. AZ ÖSSZEÍRÁS ELŐKÉSZÍTÉSE ÉS VÉGREHAJTÁSA	
A Központi Statisztikai Hivatal munkatársai az előirt időpontban meghatározott oktatáson részletesen ismertetik a számlálóbiztosokkal és felülvizsgálókkal a népszámlálással kapcsolatos teendőket, a nyomtatványokat és a nyomtatványok kitöltésére vonatkozó szabályokat. A községi, városi felelős által aláírt megbízólevelet, az összeírás nyomtatványaiból néhány példányt, valamint a mintapéldákat, utasítást a számlálóbiztosok és felülvizsgálók előzetes tanulmányozásra már az oktatás előtt a tanácsi népszámlálási felelőstől megkapták.	<i>Oktatás 1969. december 8-12</i>
A Központi Statisztikai Hivatal munkatársai az oktatás megtörténte után még egy alkalommal értekezletet tartanak, itt gyakorlati módon ismételten megbeszélük az oktatási anyagot, s egyben kiadják az összeíráshoz szükséges – Számlálókörzeti jegyzéket, ill. Városi számlálókörzeti jegyzéket (továbbiakban: Címjegyzéket), – nyomtatványokat. A községekben használatos Számlálókörzeti jegyzék az összeírandó lakások címét épületenként összevontan a Városi számlálókörzeti jegyzék az épületen belül a lakások címét is tartalmazza. A kijelölt számlálóbiztosok és felülvizsgálók az oktatás mindkét napján kötelesek résztvenni. Az oktatáson való részvételt a megbízólevélen az oktatóval igazoltatni kell.	<i>Oktatási anyag megbeszélése 1969. december 15-19.</i>
A számlálóbiztos az oktatás alkalmával átvett Címjegyzék alapján előzetesen járja be számlálókörzetét, hogy jól megismerkedjék összeírási területével.	<i>Előzetes bejárás 1969. december</i>

Az előzetes bejárás során ellenőrizze, hogy a Címjegyzék az utcákat, tereket stb., az érvényben levő elnevezések szerint tartalmazza-e, a házsámok megfelelnek-e a tényleges helyzetnek, valamint azt, hogy felsorolja-e valamennyi épület címét. Ha a Címjegyzékben helytelen adatok fordulnak elő, vagy a jegyzék hiányos, a hibákat ki kell javítani, a hiányokat pedig pótolni kell. A Címjegyzékből kimaradt, de az összeírás körébe tartozó épület címek pótlásáért külön díjazás jár.	29-31.
A számlálóbiztos számlálókörzetének előzetes bejárása után készítse munkatervet arról, hogy a rendelkezésre álló idő alatt melyik napokon előreláthatólag mely házakat, lakásokat fogja összeírni, s ennek figyelembevételével felülvizsgálójának mikor ad át anyagot ellenőrzésre.	Munkaterv készítése
Az összeírást 1970. január 2-án kell megkezdeni és az előzetesen készített munkaterv szerint legkésőbb január 12-ig be kell fejezni. A számlálóbiztos munkáját a számlálókörzeten belül házról házra, lakásról lakásra járva végzi. Be kell mennie a Címjegyzékben előforduló vagy az innen kifelejtett, de a körzetben található minden lakóépületbe és az abban található lakásokat és személyeket össze kell írnia.	Összeírás végrehajtása 1970. január 2-12.
Az összeírás helyszíni munkájának befejezése utáni két napon a szükséges javításokat, pótlásokat kell elvégezni, továbbá ez idő alatt kell kitölteni a Számlálókörzeti gyűjtőívet, valamint a „9. A számlálóbiztos teendői az összeírás befejezése után” c. fejezetben előírt egyéb feladatokat is. A számlálóbiztos a rendezett számlálókörzeti anyagot január 14-én adja át a felülvizsgálónak.	Egyéb teendők 1970. január 13-14.
A népszámlálási kérdőíveket a számlálóbiztosnak kell kikérdezés útján kitöltenie. A kérdéseket lehetőleg az összeírt személyhez kell intézni. A kiskorú személyek adatait a szülőktől kell megtudni. A válaszok helyességét igazoló okmányok (személyi igazolvány, iskolai bizonyítvány) bemutatását megkövetelni nem szabad. Adott esetben, pl. idős személyeknél, ha az adandó válasza nem emlékezik, utalhatunk a szükséges bizonylat megtekintésére.	Kérdőívek kitöltése
Ha a számlálóbiztos a lakást zárva találja, vagy csak kiskorúak tartózkodnak otthon, hagyjon hátra „Értesítés az összeírás időpontjáról” c. nyomtatványt, s írja rá hogy melyik napon és munkaidőn kívül – milyen időpontban fogja ismét megkísérelni az összeírást.	Értesítés az összeírás időpontjáról
Előfordulhat, hogy valaki vonakodik a kérdésekre válaszolni és ragaszkodik ahhoz, hogy ő maga töltsen ki a nyomtatványokat. Ha feltételezhető, hogy ezt képes helyesen elvégezni, kivételesen a számlálóbiztos hátrahagyhat kitöltés végett üres nyomtatványokat a „Tudnivalók önköltők részére” c. nyomtatvánnyal együtt. Az az eset is előfordulhat, hogy egy személy, vagy egy egész család adatai nem szerezhetőek meg, mert a számlálóbiztos esetleg többszöri felkeresés után sem találja őket otthon. Ilyen esetben a „Tudnivalók	Tudnivalók önköltők részére

<i>önkitöltők részére</i>” c. nyomtatvány megfelelő részébe jegyezze be, hogy melyik időpontban fog a kitöltött nyomtatványokért eljönni és azt az összeíráshoz szükséges nyomtatványokkal együtt hagyja hátra. Az ilyen módon kitöltött kérdőíveket a számlálóbiztos különös gonddal ellenőrizze.	
Abban az esetben, ha a lakás valamennyi lakója távol van az összeírás időpontjában, s az összeírás ideje alatt vissza sem térnek; a lakásra, valamint a benne lakó személyekre vonatkozó adatokat a szomszédok, a házfelügyelő, a gondnok kikérdezése útján kell beszerezni. Ha ilyen eset előfordul, „<i>A számlálóbiztos megjegyzései</i>”-ben erre utalni kell.	<i>Az adatok beszerzése a szomszédoktól stb.</i>
A népszámlálással kapcsolatos összeírások körébe tartozó adatokat mindenki köteles a valóságnak megfelelően és az előírt határidőben megadni. Aki az adatszolgáltatást megtagadja, vagy hamis adatokat szolgáltat, azt a törvény bünteti. Ha valaki semmiképpen sem akar a feltett kérdésekre válaszolni, vagy ha a számlálóbiztos véleménye szerint a valóságnak meg nem felelő adatokat szolgáltat, célravezetőbb lehet előbb jóindulatú figyelmeztetést, ill. helyreigazításra irányuló kérdést alkalmazni. A büntetés lehetőségére csak akkor hivatkozzék, ha helyes adatokat másképpen nem sikerül szereznie. Ha ez a figyelmeztetés nem lenne eredményes, közölje az esetet a felülvizsgálóval, hogy tegyen jelentést a községi, városi felelősnek megfelelő intézkedések foganatosítása végett.	<i>Adatszolgáltatási kötelezettség</i>
Az összeírás előtt a számlálóbiztos mindenkit tájékoztasson arról, hogy a népszámlálás során összeírt adatok titkosak, kizárólag statisztikai célra használják fel őket. Nem kell tehát senkinek attól tartania, hogy a személyére, lakására, házára vonatkozó adatokat a számlálóbiztos, vagy más személy illetékteleneknek elbeszéli, ill. azokat más hivatal adminisztratív célra felhasználja, vagy bárki is nyilvánosságra hozza.	<i>Az adatok titkossága</i>
Az adatfelvételt a népszámlálás eszmei időpontjában, nem pedig az összeírás (felkeresés) időpontjában fennálló állapot szerint kell végrehajtani. Az eszmei időpont 1969. december 31-e és 1970. január 1-e közötti éjfélt. Össze kell tehát írni mindenkit, aki ekkor életben volt. Ez azt jelenti, hogy az eszmei időpontot követően született személyeket nem szabad számbavenni, viszont az eszmei időpontban még életben volt, de azóta meghalt személyeket össze kell írni. Hasonlóképpen figyelmen kívül kell hagyni az eszmei időpont és az adatfelvétel közötti időszakban bekövetkezett változásokat is: pl. az eszmei időpont után házasságot kötött nőtlen, hajadon személy nőtlenként, illetve hajadonként, a január 1-ével nyugdíjba vonuló személy pedig aktív kereső foglalkozása alapján irandó össze.	<i>Eszmei időpont</i>
2. ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK A NYOMTATVÁNYOK KITÖLTÉSÉHEZ	

A nyomtatványokat tintával vagy golyóstollal, jól olvashatóan kell kitölteni, ügyelve arra, hogy a válaszbejegyzések semmi esetre se menjenek át más rovatba.	Tintával kitöltendő
Az összeírásnál felhasznált valamennyi kérdőíven (nyomtatványon) az összeírás helyére vonatkozó területi adatot kell a megjelölt helyre bejegyezni. A „község, város” rovatban Budapesten és a városokban a város neve bélyegzővel elő van nyomva. Olyan községben, ahol előre nincs lebélyegezve, a községi felelősnél a számlálóbiztosok részére bélyegző áll rendelkezésre a helység nevének bélyegzésére. A többi területi adatot (utca, házszám, emelet, külterület stb.) a számlálóbiztos írja be. A területi adatokat csak a Címjegyzéken szereplő hivatalos nevükön szabad feltüntetni, különösen ügyelni kell erre, ha az összeírás helye külterület. A sorszámozás elvégzéséhez szükséges tudnivalókat az Utasítás „9. A számlálóbiztos teendői az összeírás befejezése után” c. része tartalmazza.	Területi adatok, sorszámok
A kérdőívek kérdéseire a válaszadás módját a válaszcím szabja meg. Ennek megfelelően a válaszadás különböző lehet: – A legtöbb kérdésnél, a válaszadás megkönnyítése érdekében, a válaszok már elő vannak nyomtatva (<i>dőlt betűkkel</i>), ezeknél a kérdéseknél a megfelelő választ kell aláhúzni. Egyéb kérdéseknél több válasz aláhúzása is lehetséges. – A kérdések egy része az előnyomott válaszok után „<i>egyéb, mégpedig</i>” választ is tartalmaz, ilyenkor a kipontozott részbe kell minden olyan esetben a választ beírni, amikor a megfelelő válasz az előnyomottak között nem szerepel. Természetesen az ilyen válasznak is pontosnak és félreérthetetlennek kell lennie. Erre vonatkozóan az Utasítás az egyes kérdéseknél külön magyarázatot általában nem tartalmaz. – Ott, ahol a válasz számokkal adható meg (évszámok, gyermekszám stb.), a számokat előnyomtatott négyszögekbe kell beírni (egy négyszögbe egy számjegyet). Ha a választ – az évszám kivételével – számjegyekkel kell megadni (10., 12., 15)b, 17)c, 19)a kérdéseknél), azokba a négyszögekbe, amelyekbe válaszbejegyzés nem kerül, „0”-t, ill. „00”-t kell beírni. Pl. ha az összeírt személy jelenleg (az összeírásakor) az általános iskola 6. osztályát végzi, a 12. kérdésnél („<i>Iskolai végzettség</i>”) az első négyszögbe „6”-ot, a második, harmadik és negyedik négyszögbe „0”-t kell beírni. Természetesen ha a válasz: „<i>nem járt iskolába</i>”, a kérdés további része üresen marad – így a négyszögek is. – A kérdések egy részénél a válaszcím teljesen üres, ezeknél	A válaszadás módja

a kérdéseknél a választ az üresen hagyott helyre kell beírni az erre vonatkozó utasításnak megfelelően. – Az olyan kérdőpontokat, amelyek az összeírt személyre nem vonatkoznak, üresen kell hagyni.	
A kitöltéskor a kérdésekre adott válaszokat nem szabad rövidítve bejegyezni, kivéve az országosan ismert és közhasználatú rövidítéseket, mint pl. MÁV (Magyar Államvasutak), mg. (mezőgazdaság), tsz. (termelősövetkezet), ált. Isk. (általános iskola) stb. Tehát nem szabad alkalmazni a helyileg használt rövidítéseket, még akkor sem, ha azok a községben, városban, vagy járáson belül közismertek, pl. nem írható LKM, a Lenin Kohászati Művek helyett. A hónapokat mindig betűvel, nem pedig számjeggyel kell beírni. Ha a hónap teljes beírására a hely nem elegendő, az elfogadott rövidítést kell alkalmazni (jan. febr. stb.).	Rövidíteni nem szabad
Ha az egyes kérdésekre kapott válaszok nem egyértelműek, magyarázatra szorulnak, vagy a számlálóbiztos szükségesnek tartja kiegészítésüket, ezt „<i>A számlálóbiztos megjegyzései</i>” című rovatban tegye meg. Az általános jellegű, pl. az épületre, lakásra, háztartásra vonatkozó megjegyzéseket a Lakásösszeíróív megfelelő rovatába (3. oldalon), az egyes személyekre vonatkozókat a Személyi kérdőíven (2. oldalon) kell feltüntetni, de ha a Személyi kérdőíven a hely nem lenne elegendő – megfelelő hivatkozással – a Lakásösszeíróíven folytathatók.	A számláló-biztos megjegyzései
3. AZ ÖSSZEÍRÁS KÖRE ÉS AZ ÖSSZEÍRÁSSAL KAPCSOLATOS FŐBB FOGALMAK	
Az összeírás kiterjed a számlálókörzetben levő lakásokra, egy lakásegységekre és a lakásokban, ill. egyéb lakásegységekből lakó személyekre.	
Össze kell tehát írni a Címjegyzékben feltüntetett – valamennyi lakást, – valamennyi intézeti háztartást, – valamennyi egyéb lakásul használt lakott helyiséget (lakott gazdasági helyiséget, lakott ideiglenes vagy mozgó létesítményt), – a lakásokban, az intézeti háztartásokban és az egyéb lakóegységekben lakó személyeket. A Címjegyzékben esetleg található a községi, városi felelős által törölt (áthúzott) épület (lakás) címek. Az ilyen épületeket (lakásokat), valamint azok lakóit nem szabad összeírni. Az intézeti háztartásokat általában jelen utasításnak megfelelően kell összeírni. Néhány vonatkozásban ettől eltérő szabályt, továbbá a részletesebb tudnivalókat az Utasítás „8” <i>Az intézeti háztartások összeírása</i>” c. fejezete tartalmazza.	Az összeírás köre
Az épületadatokat fel kell venni minden lakóépületről, vagyis az eredetileg lakás céljára épített, ill. átalakított épületekről, valamint az olyan	Épület

épületekről is, amelyek nem lakás céljára épültek, de bennük legalább egy lakás, vagy egyéb lakásegység van. Általában önálló épületnek kell tekinteni a külön tetőzettel, külön tűzfalal rendelkező épületeket, akkor is, ha a másik háztól elválasztó tűzfal – amint ez gyakran előfordul – kívülről nem látható. Ha az épületek belül nincsenek összeköttetésben, - lépcsőházi bejáratonként – különálló házaknak tekintendők. Az egybeépítettségétől függetlenül külön épületként kell összeírni az ikerházakat, az egymás mellé épített, tűzfalal egymáshoz csatlakozó sorház valamennyi lakóház egységét, a háztömb tűzfalal elválasztott lakóházát.	
A „lakásegység” fogalmi körébe soroljuk – a lakott lakásokat, – a nem lakott lakásokat, – a nyaralókat, – a csak nyáron lakott tanyai lakásokat, – az intézeti háztartásokat, – a lakott gazdasági helyiségeket, – a lakott ideiglenes és mozgó létesítményeket.	Lakásegység
Lakásnak kell tekinteni az eredetileg e célra épített vagy lakássá átalakított és jelenleg is lakásra alkalmas helyiségek (szoba, konyha, mellékhelyiségek) egymással műszakilag (építészeti) összefüggő egységét, amelynek az utcára, térre, lépcsőházra, előcsarnokra, folyosóra stb. külön kijárata van, eltekintve attól, hogy az összeírás időpontjában lakott-e vagy sem. A lakás egy helyiségből is állhat. Össze kell írni a nem lakott, a kiadatlan (üresen álló) lakásokat, továbbá a nyaralókat és a csak nyáron lakott tanyai lakásokat is. A nem lakott lakások adatait a szomszédok vagy a házfelügyelő kikérdezésével, esetleg a tanácsnál levő nyilvántartás alapján kell megállapítani. A nyaralók összeírása Baranya, Fejér, Somogy és Veszprém megyék üdülőhelyein a nyári hónapokban már megtörtént. Az erre vonatkozó „Kérdőív a nyaralók összeírásához” c. kitöltött nyomtatványt a számlálóbiztosok az oktatás alkalmával kiadott Címjegyzékkel kapják meg. E kérdőívről – a bővebb program összeírásához szükséges kérdések közül – értelemszerűen csak azokat a válaszokat másoljuk át, amelyek az A) mintán előfordulnak. A Kérdőív adatait az A) minta Lakásösszeíróívre át kell vezetni, s egyben a Címjegyzék alapján ellenőrizni kell az összeírás teljességét. Ha valamely nyaralóról kérdőív nem készült, az összeírást A) minta Lakásösszeíróíven pótlólag el kell végezni. Ha a már korábban összeírt nyaralót az összeírás eszmei időpontjában állandó jelleggel lakják, akkor lakóháznak, ill. lakott lakásnak kell összeírni. Nem szabad összeírni azokat a lakásokat, amelyeket eredetileg	Lakás

máshova szóló ideiglenes bejelentővel is rendelkeznek, – az ideiglenesen bejelentett személyeket annak ellenére, hogy bejelentett állandó lakásuk másutt van, – a lakás be nem jelentett lakóit. A fentieknek megfelelően össze kell írni azokat is, akik az eszmei időpontban huzamosan vagy ideiglenesen külföldön tartózkodnak, tehát azokat, akik – hosszabb, rövidebb ideig tartó látogatás miatt tartózkodnak külföldön – hivatalos (diplomáciai, kereskedelmi, tudományos vagy egyéb) megbízatásuk miatt külszolgálaton vannak, – munkaerőkooperáció keretében külföldön dolgoznak. Össze kell írni a Honvédelmi Minisztériumhoz (HM), a Belügyminisztériumhoz (BM) – rendőrség, karhatalom, határőrség, tűzoltóság, munkásőrség – és az Igazságügyminisztérium Büntetésvégrehajtási Parancsnokságához (IM) – továbbiakban fegyveres testületekhez – tartozó hivatásos és polgári alkalmazottakat. Ahol ezen személyek összeírási szabálya az elmondottaktól eltér, ott az utasítás megfelelő része szükség szerint szabályozza az összeírás módját. A Vám- és Pénzügyőrség hivatásos és polgári alkalmazottait a polgári lakosságra vonatkozó szabályok szerint kell összeírni.	
A tényleges katonai szolgálatot teljesítő sorkatonák és a tartalékos szolgálatra bevonult személyekről a számlálóbiztos felülvizsgálójától december 29–31-e között, kitöltött – a bővebb programnak megfelelő kérdéseket tartalmazó – <i>D) minta Személyi kérdőívet</i> kap, az átvételnek egy „<i>Elszámolási lap</i>” c. nyomtatványon történő igazolása ellenében. Hasonló módon kapja meg a számlálóbiztos a szabadságvesztés büntetésüket töltő és a vizsgálati fogságban levő személyek kérdőíveit is. E személyek megfelelő adatait a számlálóbiztos – a háztartási állás megállapítása és bejegyzése után – <i>C) minta Személyi kérdőív</i>re másolja át, s a másolatot az érintett lakás lakóinak, ill. háztartás tagjainak kérdőívei közé sorolja be. Az így besorolt személyek kérdőíveit a későbbiek során ugyanúgy kell kezelni, mint a lakásban összeírtakét. A számlálóbiztosnak az összeírás során érdeklődnie kell a felkeresett lakás valamennyi állandóan bejelentett lakója felől, tekintet nélkül jelenlétükre. Ha a lakásban, ill. háztartásban olyan katonai szolgálatot teljesítő (sorkatona, tartalékos, vagy szabadságvesztés büntetését töltő személyt jeleznek, akiről a számlálóbiztosnak nincs előre kiállított <i>D) minta Személyi kérdőív</i>e, arról a hozzátartozók közlése alapján a <i>C) minta kérdőívet</i> pótlólag fel kell venni. A számlálóbiztosok az összeírás befejezése után az eredeti – <i>D) minta</i> – kérdőívvel az „<i>Elszámolási lap</i>” segítségével számolnak el a felülvizsgálónak. Ennek során az adott címeiken esetleg besorolhatatlan személyek kérdőíveit elkülönítetten kell a felülvizsgálónak visszaadni. A felülvizsgáló a községi, városi népszámlálási felelősnek	<i>Sorkatonák stb. összeírása</i>

ugyancsak az „Elszámolási lap” felhasználásával az előbbieket szerint számol el. Az elszámolási renddel kapcsolatos részletes formai és tartalmi előírásokról a „Név- és címjegyzék”, illetve az „Elszámolási lap” hátoldalán közölt „Tájékoztató” ad felvilágosítást.	
Nem szabad összeírni a külföldi diplomákat, valamint a varsói szerződés értelmében ideiglenesen hazánkban tartózkodó külföldi katonai személyeket és hozzátartozóikat.	Kit nem szabad összeírni
A lakásban összeírt személyek esetenként több háztartáshoz is tartozhatnak, ezért az összeírási nyomtatványok kitöltésének megkezdése előtt meg kell állapítani, hogy – van-e több háztartás a lakásban, – ha több háztartás van, kik tartoznak az egyes háztartási közösségekhez, – kik a háztartásfők, – a háztartásokhoz tartozó személyeket milyen sorrendben kell összeírni. A háztartás elhatárolására azért van szükség, mert a lakáson belül a személyeket háztartásonként csoportosítva kell összeírni. A háztartásfő személyét a kitöltés megkezdését megelőzően kell megállapítani, mivel a háztartás tagjainak a háztartási állását (5. kérdés) a háztartásfőhöz való rokoni vagy gazdasági kapcsolatuk határozza meg. A háztartásfőhöz fűződő kapcsolat egyben meghatározza a háztartáshoz tartozó személyek összeírásának sorrendjét is. (Ebben a sorrendben kell a személyi kérdőíveket összerakni, sorszámozni és a személyek néhány adatát a Lakásösszeíróív negyedik oldalára átvezetni.) A háztartásfő személyének megállapításához tisztázni kell a háztartás összetételét is.	A személyek összeírásának sorrendje
A háztartás általában azoknak az együttlakó személyeknek a köre, akik közös lakásban, vagy annak egy részében laknak, a létfenntartási költségeket részben vagy egészben közösen viselik, a hét egy vagy több napján rendszerint közösen étkeznek (ebédelnek vagy vacsoráznak). A háztartás állhat: – egy családból, – egy családból és a velük élő rokon(ok)ból, – két vagy több családból, – két vagy több családból és a velük élő rokon(ok)ból, – egy vagy több egyedülállóból. A háztartáshoz esetleg tartozhatnak a háztartásfővel rokoni kapcsolatban nem lévő ún. „idegen személyek” is (háztartási alkalmazott, állami gondozott, kosztos diák, pénzért, házáért, földjéért eltartott személy stb.). A társbérlok, albérlok, ágybérlok viszont minden esetben külön háztartást képeznek.	Háztartás
Népszámlálási szempontból a család a házastársi és vérségi kapcsolatban élők legszűkebb köre, az ún. „családmag”, tehát házaspár	Család

gyermek nélkül vagy nem házas (nőtlen, hajadon) gyermekkel, továbbá házastárs nélkül élő (özvegy, elvált, esetleg hajadon vagy nőtlen) szülő nem házas gyermekkel (ún. „<i>egy szülő gyermekkel</i>”). A házasságkötés nélkül élettársi közösségben együttélő férfit és nőt, valamint gyermekeit is családnak kell tekinteni.	
A háztartásfő személyének megállapításánál az alábbiak szerint kell eljárni: Egycsaládos háztartás esetén a háztartásfő azonos a családfővel. Függetlenül attól, hogy kereső-e vagy eltartott, házaspárból minden esetben a férj, egy szülőből és nem házas gyermekből álló családban pedig a szülő a családfő akkor is, ha a családdal egy vagy több, de külön családot nem képező rokon él együtt. Többcsaládos háztartás esetében a háztartás feje a legidősebb férfi családfő, aki dolgozik, ill. kereső tevékenységet folytat. Ha nincs ilyen családfő, akkor a legidősebb nyugdíjas családfőt, ha nyugdíjas családfő sincs, akkor a legidősebb eltartott családfőt kell háztartásfőnek tekinteni. Ha a többcsaládos háztartásban a családfők között nő is van és a férfi családfő viszont kereső tevékenységet folytat, a nő családfőt kell a háztartás fejének kijelölni. Ha a férfi és a nő családfő is kereső tevékenységet folytat – tekintet nélkül arra, hogy melyik az idősebb – a férfi családfő lesz a háztartás feje. Ha több egyedülálló vagy családot nem képező több rokon (pl. testvér) él közös háztartásban, a háztartásfőt a többcsaládos háztartásnál alkalmazandó elveknek megfelelően kell kijelölni (kereső tevékenységet folytató legidősebb személy stb.). Ezt az eljárást kell követni akkor is, ha egyedülálló (özvegy, különváltan élő, elvált) szülő él együtt ugyancsak egyedülálló házas vagy volt házas (özvegy, elvált) gyermekével, akinek nincsen gyermeke. (Ebben az esetben tehát, ha a szülő eltartott vagy nyugdíjas, a gyermek pedig kereső, a gyermek lesz a háztartásfő.) Figyelem! Ha egy lakásban több háztartás is van, valamennyi háztartásnál a fentieknek megfelelően kell eljárni.	Háztartásfő
4. AZ ÖSSZEÍRÁS NYOMTATVÁNYAI	
A számlálóbiztos az oktatás alkalmával a számlálókörzeti dossziében az alábbi nyomtatványokat kapja kézhez: <i>Lakásösszeíróív /A) minta/</i> <i>Személyi kérdőív /C)minta/</i> <i>Ellenőrzőlap /E)minta/</i> <i>Számlálókörzeti gyűjtőív /F)minta/</i> <i>Jegyzék a kettős lakóhelyű, ill. ideiglenesen jelen- vagy távollevő személyekről /H)minta)</i> <i>Jegyzék az 1880-1889. évek közötti született személyekről /I) minta/</i> <i>Költségjegyzékek</i>	

Az első két nyomtatványt – az A) és C) jelűt – az összeírás során kell kitölteni. Az E), F), H) és I) jelű nyomtatvány kitöltésére vonatkozó tudnivalókat a „9. A számlalóbiztos teendői az összeírás befejezése után” c. fejezet, a Költségjegyzék kitöltésére vonatkozóakat pedig a III. rész „Pénzügyi utasítás az összeírási költségek elszámolására” c. fejezet tartalmazza. A kérdések összefüggése érdekében célszerű, ha az összeírás a Lakásösszeíróív kitöltésével kezdődik, mégpedig először fel kell venni az épületadatokat, majd a lakásadatokat. Ezt követően össze kell írni a lakás lakóit a már elmondott elvek szerint. A Lakásösszeíróív „A lakásban összeírt személyek adatai” c. táblájának kitöltésére csak a Személyi kérdőívek kitöltése után kerülhet sor.	
5. A LAKÁSÖSSZEÍRÓÍV /A) minta/ KITÖLTÉSE	
A Lakásösszeíróív három fő részből áll: Az épület adatai A lakás adatai A lakásban összeírt személyek adatai.	<i>A Lakásösszeíróív részei</i>
„AZ ÉPÜLET ADATAI” című rész kitöltése	
A lakást magában foglaló épület adatait épületenként csak egyszer kell a Lakásösszeíróívre bejegyezni az alábbiak szerint: Ha az épületben csak egy lakás (lakásul használt helyiség) van, vagyis a lakás és az épület tulajdonképpen azonos (egy lakásos családi ház), akkor a Lakásösszeíróíven az épületre vonatkozó kérdésekre is válaszolni kell. Ha az épületben két vagy több lakás (lakásegység) van, akkor az épület adatait csak az épületben összeírt első lakás Lakásösszeíróívére kell bejegyezni. Az épületben levő második stb. lakás Lakásösszeíróívén az épületadatokat tartalmazó táblát nem kell kitölteni. Az egy házsámhoz (helyrajzi számhoz, telekhez, tanyához stb.) tartozó – lakást, vagy egyéb lakásegységet magában foglaló – második stb. épületről – ha nem valamely lakásnak az előzőekben meghatározott része – külön Lakásösszeíróívet kell kitölteni, mégpedig az épület adatait tartalmazó résszel együtt. Az ilyen épületeket egymás után következő római számmal is jelölni kell. (Pl. Kossuth Lajos utca 15/I., a többi épület 15/II., 15/III. stb.) A lakást magában foglaló épület adatait a több lakásos lakóházak összeírásánál a házfelügyelőtől, a gondnoktól vagy a tulajdonostól célszerű beszerezni.	
Az épület jelenlegi rendeltetése annak alapján határozható meg, hogy az épületben túlnyomórészt lakások, gazdasági rendeltetésű helyiségek, vagy intézeti háztartások vannak-e.	<i>I. Az épület jelenlegi rendeltetése</i>
Az épület lakóház, ha lakások céljára építették, ill. alakították át és túlnyomórészt lakások vannak benne. Tehát azt az épületet, amelynek	

földszintjén üzletek, az emeleti részben pedig lakások vannak, „lakóház”-nak kell tekinteni és ezt a választ kell aláhúzni. Ugyancsak a „lakóház” választ kell aláhúzni a csak nyáron használt tanyai lakást magában foglaló épületeknél.	
Nyaraló az olyan állandó jellegű – szilárd alapozással (tégla, beton, kő) készült és tartós anyaggal (cserép, pala stb.) fedett, legalább 20 m² alapterületű lakóépület, amely csak nyári lakás céljára épült és általában csak nyáron üdülésre használják. Nem tekintjük nyaralónak és nem kell összeírni az ideiglenes jelleggel épített ún. vikendházakat (bár nyaralásra használják őket), továbbá a használatból kivont autóbusz-karosszériákat, vasúti vagonokat, ha tulajdonosuk csak nyaralásra, vagy a telken végzett munka idején szállásként, ill. pihenőhelyül használja őket. (Természetesen ezeket is össze kell írni, jellegüknek megfelelően, ha az összeíráskor lakottak.)	<i>Nyaraló</i>
Egyéb lakott épületen azokat a létesítményeket kell érteni, amelyek lakást (lakásokat) foglalnak magukban, bár nem (lakóházak (pl. tanácsház, iskola, posta stb.)). Ezeknél a rendeltetésnek megfelelő választ kell bejegyezni.	<i>Egyéb lakott épület</i>
Az épületet intézeti épületnek kell tekinteni, ha nagyobb része (tehát több mint fele) intézeti háztartás (pl. kórház, munkásszállás, kollégium, diákotthon stb.). Az intézeti épület megnevezését a rendeltetésnek megfelelően kell bejegyezni. (Pl. ÉVM 43. sz. Építőipari Vállalat munkásszállása.)	<i>Intézeti épületek</i>
Egyéb építményen a nem lakás céljára épített, de az összeírás időpontjában lakott gazdasági épület (pl. istállóépület, mosókonyha, műhely stb.), valamint az ideiglenes, vagy mozgó létesítményeket (pl. kunyhó, bódé, autóbuszkarosszéria, vasúti vagon, cirkuszkocsi stb.) kell érteni. A választ az eredeti rendeltetésnek megfelelően kell bejegyezni, a lakottságra utaló jelzővel együtt (pl. lakott raktár).	<i>Egyéb lakott építmény</i>
Az emeletek számának megállapításakor a főemelet külön emeletnek tekintendő. (Pl. ha az épületnek főemelete és még két emelete is van, az épületet három emeletesként kell számbavenni, s a bejegyzés: 03. A római számmal történő bejegyzés helytelen.) Az alagsort, pincét, tehát a földszint alatti részt, valamint a földszintet az emeletszám megállapításakor nem szabad figyelembe venni. A beépített tetőtér (manzard) is emeletnek számít. Ha az egész építményt a földbe, vagy barlangszerűen valamely domb, vagy hegy bevágott oldalába építették, a „földalatti” választ kell aláhúzni. Földalatti építménynek számít a földbevájt, ún. Földkunyhó is.	2. <i>Az épület magassága</i>
Az épület falazatának megjelölésekor az alapozást figyelmen kívül kell hagyni. Ha a falazat többféle anyagból készült (pl. tégla és vályog), akkor azt az anyagot kell megjelölni, amelyből túlnyomórészt épült.	3. <i>Falazat</i>
„<i>Blokk</i>” választ kell aláhúzni, ha az épület falazata méretére való tekintet nélkül, előre gyártott falazó elemből készült. Ide tartozik a kézi falazó blokk, a közép- és nagyblokk.	<i>Panel</i>

Öntött fal az olyan falszerkezet, amelyet fából vagy egyéb anyagból készült zsaluk közé betonból öntöttek.	Öntött fal
Az épület alapozására csak akkor kell választ adni, ha az épület falazata vályog, sár, vertföld. Ha az alapozás többféle anyagból van (pl. kő és tégl), azt az anyagot kell válaszképpen aláhúzni, amelynek terjedelme nagyobb.	4. Alapozás
Válaszként az összeírt épületben levő lakások és lakásul használt helyiségek (lakott gazdasági helyiségek, ideiglenes vagy mozgó létesítmények) együttes számát kell bejegyezni. (A szám megegyezik az épületben levő lakásokról és egyéb lakásegységekről kitöltött Lakásösszeíróívek számával.)	5. Az épületben levő lakások és egyéb lakásegységek száma
<i>„A LAKÁS ADATAI” című rész kitöltése</i>	
A lakásra vonatkozó kérdéseket a lakásban lakó tulajdonosnak vagy bérlőnek kell feltenni. „A lakás adatai” című rész három táblából áll: a) Általános adatok b) A helyiségek száma c) Felszereltség Az „a) ÁLTALÁNOS ADATOK” CÍMŰ TÁBLA KITÖLTÉSE	
A lakás, ill. az egyéb lakásegység rendeltetése megjelöléseként csak egy válasz szó húzható alá, ill. jegyezhető be.	1. Rendeltetés
A „lakott lakás” ill. „nem lakott lakás” válasz valamelyike akkor húzható alá, ha a helyiség vagy helyiségek csoportja a „3. Az összeírás köre és az összeírással kapcsolatos főbb fogalmak” c. részben már ismertetett meghatározásoknak megfelel.	Lakás
A lakást akkor szabad nem lakottnak összeírni, ha az üres, kiadatlan és az eszmei időpontban sem állandóan, sem ideiglenesen bejelentett lakója nem volt.	Nem lakott lakás
Ha az eszmei időpontban volt a nyaralónak állandóan vagy ideiglenesen bejelentett lakója, akkor a „lakott lakás” választ kell aláhúzni.	Nyaraló
„Csak nyáron lakott tanyai lakás” választ akkor kell aláhúzni, ha a lakást csak nyári dolog időben használják. A népszámlálás időpontjában lakott tanyai lakóházakat lakott lakásnak kell tekinteni, s az épület „lakóház”-nak számít.	Csak nyáron lakott tanyai lakás
„Intézeti háztartás”-oknál az intézeti háztartás rendeltetési jellegét (pl. kórház, munkásszállás, kollégium, diákotthon stb.) kell bejegyezni.	Intézeti háztartás
A lakásul használt lakott egyéb lakásegység rendeltetését az előnyomott válasz aláhúzásával, vagy a rendeltetésre utaló bejegyzéssel (pl. lakott raktár, lakott mosókonyha, lakott bódé, lakott cirkuszkocsi stb.) kell megadni.	Lakott üzlet, műhely, kunyhó
A lakás, vagy a lakásul használt egyéb lakásegység tulajdoni jellegét	2. Tulajdoni jelleg

kell meghatározni, függetlenül attól, hogy a lakók milyen jogcímen laknak benne. A személyi tulajdonban levő lakásokat a lakásépítés, ill. a kivitelezés formája szerint a következő részletezésben kell összeírni: – <i>személyi tulajdonú házban levő lakás,</i> – <i>lakásszövetkezeti,</i> – <i>öröklakás,</i> – <i>társasházban levő lakás.</i>	
„<i>Személyi tulajdonú házban levő lakás</i>” választ kell aláhúzni a személyi tulajdont képező, ún. családiház-jellegű (tehát legfeljebb 3 lakást magában foglaló lakóházban levő) lakásoknál, akár maga a tulajdonos vagy rokona, akár bérlő lakja.	<i>Személyi tulajdonú házban levő lakás</i>
„<i>Lakásszövetkezeti</i>” az a lakás, amelyet szövetkezeti lakásépítéssel létesítettek és szétosztás után rendszeres havonkénti törlesztéses fizetéssel a vásárló személy tulajdonává lett, illetve a fennálló tartozás kiegyenlítése után végleges személyi tulajdonná válik.	<i>Lakás-szövetkezeti lakás</i>
Az „<i>öröklakás</i>” választ kell aláhúzni azoknál a lakásoknál, amelyekáltalában állami kezdeményezéssel, az OTP útján, állami költségvetési keretből történő vagy jelentősebb részének lefizetése ellenében kerültek eladásra. Az 1945 előtt épült öröklakások – amelyek általában magánérőből létesültek – ugyancsak öröklakásnak tekintendők.	<i>Öröklakás</i>
„<i>Társasházban levő lakás</i>”-nak kell tekinteni azokat az általában magánszemélyek tulajdonában levő, s többnyire OTP kölcsönrel épült lakásokat, amelyek rendszerint emeletes és legalább négy lakást magában foglaló lakóépületben vannak.	<i>Társasházban levő lakás</i>
Állami tulajdonúak az általában állami kezelésben levő, továbbá a vegyes tulajdonú lakóépület lakásai közül azok, amelyek a telekkönyvben az állam kizárólagos tulajdonaként szerepelnek. Ugyancsak az „állami” választ kell aláhúzni a vállalatok, intézmények tulajdonában levő házakban összeírt lakásoknál is.	<i>Állami tulajdonban levő lakás</i>
A lakás használata jogcíménél – a lakás tulajdoni jellegétől függetlenül – arra kell választ adni, hogy a lakók milyen elsődleges jogcímen laknak a lakásban.	<i>3. Használati jogcím</i>
„<i>Tulajdonosi</i>” (háztulajdonosi, lakásszövetkezeti, öröklakás tulajdonosi) jogcímet kell aláhúzni, ha a lakásban lakók személyi tulajdonukban levő lakásban laknak. Ezt a választ kell aláhúzni akkor is, ha nem a tulajdonos, hanem annak rokona lakik benne, a lakás használatáért azonban lakbért nem fizet. Ha lakbért fizet, úgy a lakást főbérletinek kell tekinteni.	<i>Tulajdonosi</i>
Főbérleti jogcímen használt lakás az, amelyet a bérlő kizárólagosan bérel.	<i>Főbérleti</i>
Társ- (közös) bérleti lakásban a társbérlők kizárólagos joggal a	

lakásnak csak a számukra kijelölt részét lakják, a lakásnak egyéb helyiségeit pedig a kiutaló határozat szerint közösen használják.	
Szolgálati lakás a munkakörrel kapcsolatos (pl. gondnok, felügyelő, gépész, portás, állatgondozó gátör stb.) lakás, valamint az ún. készenléti lakás, amely többnyire üzemi területen belül, vagy közvetlenül az üzem közelében van és a folyamatos termeléshez, az üzembiztonsághoz nélkülözhetetlen dolgozók elhelyezésére szolgál. A házfelügyelői lakások ugyancsak – munkakörrel kapcsolatos – szolgálati lakások. A nem lakott lakás, nyaraló, csak nyáron lakott tanyai lakás esetében a „<i>használati jogcíme</i>” rovatot üresen kell hagyni. A 3. kérdés válaszaként „<i>albérlő</i>” vagy „<i>ágybérlő</i>” megjelölés, mint lakáson belüli másodlagos használati jogcím, nem alkalmazható.	Szolgálati (készenléti)
Albérlő az, aki a főbérlőtől, háztulajdonostól stb. azok lakásában legalább egy szobát (helyiséget) bérel. Az olyan, általában egy helyiségből álló lakásegység (nyári konyhaszerű építmény), amelyet a tulajdonos albérlésbe adott ki, az összeírás szempontjából „<i>főbérlési</i>”-nek minősül.	Albérlő
Ágybérlő (ágyrajáró) az, akinek nincs kizárólagos szoba, ill. helyiség használata, hanem csak ágyat, fekhelyet bérel. Albérlő, ágybérlő használati jogcím csak a „<i>Lakásban összeírt személyek adatai</i>” c. tábla d) rovatába jelezhető be.	Ágybérlő
Az 1960 előtt épült lakásoknál a megfelelő évcsoport aláhúzásával, az 1900 óta épületeknél pedig – az előnyomott négyszögbe – az évszám beírásával kell a választ megadni. Ha a lakást újjáépítették, vagy műszakilag megosztották, akkor az újjáépítés, megosztás befejezésének évét kell bejegyezni.	4. Építési év
A „b) A HELYISÉGEK SZÁMA” CÍMŰ TÁBLA KITÖLTÉSE	
Szobának tekintjük a természetes megvilágítással (ablakkal) rendelkező legalább 4 m ² alapterületű, alvás vagy nappali tartózkodás céljára szolgáló helyiséget (nappali, háló-, gyermekszoba, ebédlő stb.).	Szoba
Az ajtó nélküli falnyílással a szobához csatlakozó hálófülkét (alkov) külön szobának összeírni nem szabad.	Hálófülke (alkov)
Szobának kell összeírni az olyan hallt, amelyik természetesen megvilágítással rendelkezik és alapterülete legalább 4 m ² . Minden egyéb hallt, amely ezen előírástól eltér, a 9. sorban az „ <i>egyéb helyiségek</i> ” között kell elszámolni.	Hall
A szobák közül az 1. sorba a 12 m ² és ennél nagyobb alapterületű szobák számát kell bejegyezni.	1. Szoba
Félszobának kell összeírni a szobák közül a legalább 4 m ² , de 12 m ² -nél kisebb alapterületű szobákat.	2. Félszoba

A konyha főzés (esetleg étkezés) céljára létesített és használt – legalább 4 m² alapterületű -, a lakással szorosan összefüggő helyiség. A konyhához – általában ajtónyílással, esetleg ennél – csatlakozó ún. étkezőfülkét nem szabad külön helyiségként összeírni. Ha két vagy több lakáshoz csak egy közösen használt konyha tartozik, az ilyen konyhát csak az egyik lakásnál szabad számbavenni.	3. Konyha
Főzőfülke (teakonyha, főzőszekrény) a főzés céljára épített és használt – 4 m²-nél kisebb – helyiség.	4. Főzőfülke
Fürdőszoba a fürdőkáddal és szennyvízelvezető csatornával ellátott, tisztálkodás céljára szolgáló helyiség. Ha berendezve (felszerelve) nincs, egyéb helyiségként kell összeírni. Két vagy több lakás lakói közös használatára rendelt, de a lakástól műszakilag független (külön bejáratú) fürdőszobát a hozzá legközelebb fekvő lakás Összeíróívén kell feltüntetni.	6. Fürdőszoba
A mosdófülke (zuhanyozó) általában a konyhától vagy szobától teljesen el nem különített, szennyvízelvezető csatornával ellátott fülke, amelyben mosdó, ülőkád vagy zuhanyozó van.	7. Mosdófülke (zuhanyozó)
Előszoba a lakás olyan zárt helyisége, amely bejáratul és a lakás többi helyiségeinek megközelítésére szolgál. Az üvegezett verandát az egyéb helyiségek között kell összeírni.	8. Előszoba
Egyéb helyiségként a lakás zárt egységébe beletartozó helyiségeket kell összeírni, ha azok az ott lakók kényelmét szolgálják és az összeírt helyiségek között még nem szerepelnek (pl. üvegezett veranda, 4² m –nél kisebb alapterületű személyzeti fülke, lomtár, hall stb.). A lakáshoz tartozó padlástér, pincét és csak gazdasági célra használt helyiséget (pl. istállót, garázst stb.) egyéb helyiségként sem szabad összeírni. A lakáson belül, külön helyiségben levő vízöblítéses WC-t az egyéb helyiségek között kell összeírni.	9. Egyéb helyiségek
Az egy helyiségből álló lakás helyiségét, valamint a lakott gazdasági helyiség, vagy lakott ideiglenes, vagy mozgó létesítmény lakott helyiségeit minden esetben a 9. sorban kell összeírni.	Egy helyiségből álló lakás
A nyári konyha rendszerint olyan különálló vagy toldalék építmény, amelyet általában idényszerűen (nyáron) főzésre használnak.	11. Nyári konyha
A „c/ FELSZERELTSÉG” CÍMŰ TÁBLA KITÖLTÉSE	
A lakást akkor kell felszereltnek tekinteni, ha a felszerelés rendeltetésszerűen használható, vagy átmenetileg nem használják ugyan, de kijavítása, ill. az új házak esetében bekötése a hálózatba rövid időn belül megtörténik.	
„Hálózati (körzeti)” vízvezetékkel ellátott az a lakás, ahol a vezeték a városi (községi), vagy körzeti (törpe) vízműhálózatba van bekötve.	Hálózati (körzeti) vízvezeték

„Házi” vízvezeték választ kell aláhúzni, ha a lakás vízellátása általában az épület telkén levő kútból motoros vagy kézi szivattyúval történik.	Házi vízvezeték
Az artézi kút fúrás révén mélyített csőkút.	Fúrott artézi kút
A szennyvíz elvezetése közcsatornán vagy házi csatornán keresztül történhet.	Szennyvíz-elvezetés
„Közcsatorna” választ akkor kell aláhúzni, ha a lakás központi szennyvízelvezető csatornahálózatba van bekapcsolva.	Közcsatorna
„Házi csatorna” alatt a magánterületen (telken) létesített, a szennyvíz befogadására szolgáló berendezéssel kapcsolatos tároló, derítő, emésztőhelyre elvezető földalatti (fedett) csatornát értjük. A Lakásösszeíróív 4. oldalán levő tábla kitöltésére csak a személyek összeírása után kerülhet sor.	Házi csatorna
6. A SZEMÉLYI KÉRDŐÍV [C] minta] KITÖLTÉSE	
A Személyi kérdőív három részből áll: I. Az összeírt személy általános adatai. (Minden személyről ki kell tölteni!) II. Az összeírt személy iskolázottsági adatai. (Csak az 1963-ban vagy korábban született – 6 éves és idősebb – személyekről kell kitölteni!) III. Az összeírt személy foglalkozási adatai. (Csak az 1955-ben vagy korábban született – 14 éves és idősebb – személyekről kell kitölteni!) Tehát nem kell kitölteni a Személyi kérdőív – II., III. részét az 1964-ben vagy később született személyekről, – III. részét az 1956-ban vagy később született személyekről „I. AZ ÖSSZEÍRT SZEMÉLY ÁLTALÁNOS ADATAI” című rész kitöltése	A Személyi kérdőív részei
A férjük nevét viselő házas, özvegy, elvált nőknél a leánykori nevet is be kell írni.	1. Családi és utóneve
Ha az összeírt személy 1879-ben vagy korábban született, a Lakásösszeíróív jobb felső sarkába „X” jelet kell tenni.	3. Születésének időpontja
A családi állapot megjelölésénél a jogi helyzetet kell alapul venni; – „nőtlen”, „hajadon” az a személy, aki még nem kötött házasságot; – „házas” az a személy, aki törvényes házasságot kötött, házasságát jogerős bírói ítélet nem bontotta fel, s házastársa életben van, függetlenül	4. Családi állapota

attól, hogy házastársával együtt él-e vagy sem; – „özvegy” az a személy, akinek törvényes házastársa meghalt, s nem kötött újabb házasságot; – „elvált” az a személy, akinek házasságát jogerős bírói ítélet bontotta fel, s újabb házasságot nem kötött. A házasságon kívül együtt élő személyek családi állapotát is a jogi helyzet szerint kell bejegyezni. Pl. ha egy hajadon él együtt házasságon kívül egy házas férfival, családi állapotuk hajadon, ill. házas.	
Első teendő a háztartásfő kijelölése, majd az összeírásra kerülő háztartásban élő személyeknek a háztartásfőhöz való viszonyításával a rokonsági és egyéb háztartási kapcsolatot kell megállapítani. Ennek alapján kell minden személynél – függetlenül attól, hogy az összeírt személy jelen van-e vagy távol van – a megfelelő választ aláhúzni.	5. Háztartási állása
A háztartásfő személyének megállapításánál az Utasítás 24. oldalán ismertetett elveknek megfelelően kell eljárni.	Háztartásfő
Házastárs a háztartás fejével törvényes házasságban élő nő.	Házastárs
Élettárs a háztartásfővel törvényes házasságon kívül együtt élő nő.	Élettárs
Korra és családi állapotra való tekintet nélkül a „gyermek” választ kell aláhúzni, ha a háztartás feje az illető apja vagy az anyja. Az örökbefogadott és neveit gyermekek esetében ugyancsak a „gyermek” válasz a helyes.	Gyermek
A külön válasszal megjelölt rokonsági kapcsolat megállapításakor ügyelni kell, hogy az aláhúzott válasz mindig azt fejezze ki, hogy az összeírt személy milyen rokonsági kapcsolatban van a háztartásfővel. Pl. unoka csak az lehet, akinek a nagyszülője a háztartásfő, nagyszülőt viszont csak annál lehet aláhúzni, akinek az unokája háztartásfő stb.	Unoka stb.
Azoknak a rokon személyeknek a háztartásfőhöz való kapcsolatát kell a kipontozott részbe beírni, akiknél az előbbi megjelölések egyike sem alkalmazható (pl. unokatestvér, házastárs testvére, nagynéni stb.).	Egyéb rokon személyek
A teljesen egyedül élő személyeknél az „<i>egyedülálló</i>” választ kell aláhúzni. Közös háztartásban élő több nem rokon egyedülálló esetében (pl. barátok), az egyiket háztartásfőnek kell kijelölni. (Lásd az Utasítás 24. oldalán ismertetett elveket.)	Egyedülálló
A háztartásban élő, de a háztartásfővel rokonságban nem levő személyeknél az ott-tartózkodásukra jellemző megjelölést kell a kipontozott részbe beírni, pl. háztartási alkalmazott, kosztos diák, állami gondozott gyermek, földjéért eltartott stb.	Egyéb nem rokon személyek
Az összeírás helyén mindig azt a lakást értjük, amelynek lakóiról a Személyi kérdőívet éppen kitöltjük. Az összeírandó személy lehet jelenlevő, ill. távollevő aszerint, hogy az eszmei időpontban az összeírás helyén tartózkodott-e vagy sem. Ennek megállapítása független a rendőrségi bejelentéstől. Ha távol volt, be kell írni a tartózkodási hely pontos címét (város, község, kerület, utca, házszám,	6. Jelen volt-e az összeírás helyén

emelet ajtó). Azokat a személyeket, akik az eszmei időpontban szolgálatban voltak (pl. vonatkísérő, gépkocsivezető, pilóta, mozdonyvezető stb.) éjjeli műszakban dolgoztak, készenléti szolgálatot teljesítettek, azon a lakóhelyen kell jelenlevőnek összeírni, ahova a munkaidő leteltével, ill. a szolgálat befejezésével hazatértek. Hasonlóképpen kell eljárni azoknál a személyeknél, akik az újév köszöntése céljából voltak távol lakásuktól. Azokat a személyeket, akik az eszmei időpontban úton voltak, azon a helyen kell jelenlevőnek tekinteni, ahova az utazás bejezése után megérkeztek. A sorkatonákat, tartalékosokat, a fegyveres testületek hivatásos és polgári alkalmazottait – függetlenül tartózkodási helyüktől – bejelentett állandó lakásukon mindig jelenlevőnek kell tekinteni. Ugyanez vonatkozik a büntetésüket töltő személyekre is.	
Bejelentett állandó lakáson a rendőrségileg bejelentett állandó lakóhelyet kell érteni. Ha a lakás, amelyben az összeírás történik és az összeírt személy rendőrségileg bejelentett állandó lakása nem azonos, a „nem” válasz aláhúzása után be kell jegyezni a bejelentett állandó lakás pontos címét (az emelet és az ajtószámot is). A gyermekek – akikre a bejelentési kötelezettség még nem vonatkozik – bejelentett állandó lakásán a szülők bejelentett állandó lakását értjük. A tartósan pl. munkavégzés vagy tanulás céljából külföldön tartózkodó személyek esetében is magyarországi lakóhelyüket kell bejelentett állandó lakásként figyelembe venni. A sorkatonák, tartalékosok, továbbá a fegyveres testületek hivatásos és polgári alkalmazottainak bejelentett állandó lakása mindig azonos az összeírás helyével. (A válasz csak „igen” lehet.) Ugyanez vonatkozik a büntetésüket töltő személyekre is. A Magyarországon tartózkodó külföldiek állandó lakóhelyeként csak az ország nevét kell bejegyezni.	7. <i>Bejelentett állandó lakása azonos-e az összeírás helyével</i>
Egyes intézeti háztartásokban lehetnek állandó bejelentett személyek is, mint pl. az állami gondozásba vett, talált gyermekek, szociális otthonok lakói, esetleg egészségügyi intézmények, munkásszállások lakói közül olyanok, akiknek nincs másutt állandó lakásuk. E személyeknél az összeírás helyét állandó bejelentésű lakásuknak kell tekinteni.	<i>Intézeti háztartásban élők</i>
Az összeírt személy bejelentett ideiglenes lakásának minősül: – az a lakóhely, ahol rendőrségileg ideiglenesen bejelentkezett (tehát a lakás címe a „<i>Személyi igazolvány</i>” 12-17. oldalára be van jegyezve), s onnan még nem jelentkezett ki (pl. munkásszálláson, albérletben,	8. <i>Van-e bejelentett ideiglenes lakása</i>

ágybérletben lakók); – a tanulás, nevelés miatt a szülők állandó lakóhelyétől távollevő, bejelentési kötelezettség alá még nem tartozó gyermekek ideiglenes tartózkodási helye (diákotthon stb.), tekintet nélkül arra, hogy a téli szünet alatt otthon tartózkodnak; – magyarországi állandó lakosok külföldi lakóhelye, melyet munkavégzés vagy tanulás végett tartanak fenn. A magyar diplomáciai testület tagjainál külföldi szolgálati helyüket mint ideiglenes lakóhelyet kell figyelembe venni. Ha az összeírt személy a fenti meghatározások szerint bejelentett ideiglenes lakással is rendelkezik, a „van” válasz aláhúzása után ki kell tölteni a kérdés <i>a)</i> és <i>b)</i> alkérdéseit is. A sorkatonák, tartalékosok, valamint a fegyveres testületek hivatásos és polgári alkalmazottai ideiglenes lakással nem rendelkezhetnek. E személyek összeírása csak állandó lakásukon történhet. (A válasz csak „nincs” lehet.) Ha az összeírt személy nem rendelkezik bejelentett ideiglenes lakással, aláhúzzuk a „nincs” válaszszót, s megválaszolás nélkül hagyjuk a kérdőpont alkérdéseit.	
A kórházak, gyógyintézetek, szülőotthonok, továbbá a szállodák és üdülők nem tekinthetők ideiglenesen bejelentett lakásnak. Az ápoltaknál, a szálló- és üdülővendégeknél még abban az esetben is a „nincs” válaszszót kell aláhúzni, ha az intézmény rendőrségi lakónyilvántartókönyvében szerepelnek.	<i>Intézeti háztartásban élők</i>
Ha az összeírás az ideiglenes lakóhelyen történik, „<i>az összeírás helye</i>” választ kell aláhúzni. Ha az ideiglenes lakás nem azonos azzal a lakással, amelyben az összeírás történik, a „<i>nem az összeírás helye</i>” válaszszöveg aláhúzása után be kell jegyezni a bejelentett ideiglenes lakás pontos címét.	<i>8/a Az ideiglenes lakás helye</i>
Ha az ideiglenes tartózkodás oka változott, jelenleg már más, mint annak idején a bejelentkezéskor volt, akkor a jelenlegi tartózkodás okát kell válaszként megjelölni. Pl. annál a személynél, aki korábban tanulás céljából jelentkezett be, de időközben tanulmányait befejezte és dolgozik, a „<i>munkavégzés</i>” választ kell aláhúzni. A „<i>családi ok</i>” válaszszót csak akkor lehet aláhúzni, ha a bejelentés oka: házasság felbontás, válás, különváltan élés, ill. gyermekek esetében a gondviselőjükkal való együttélés.	<i>8/b Az ideiglenes bejelentés oka</i>
Anyanyelvként minden befolyástól mentesen, a valósághoz híven azt a nyelvet kell megjelölni, amelyet az összeírt személy családtagjaival általában beszél és anyanyelvének vall. Beszélni nem tudók (csecsemők) hozzátartozóik rendszeresen beszélnek. Anyanyelvként csak egy nyelvet, mégpedig csak élő nyelvet szabad megjelölni. A délszláv – bunyevác, horvát, rác, sokác, szerb, szlovén, vend –	<i>9. Anyanyelve</i>

anyanyelvűek esetében a 9. kérdést a következőképpen kell megválaszolni: a „<i>szerb, horvát, egyéb délszláv</i>” válaszszövegből a bunyevác, horvát és sokác anyanyelvűeknél a „horvát”, a szerb és rác anyanyelvűeknél a „<i>szerb</i>” a szlovén és a vend anyanyelvűeknél az „<i>egyéb délszláv</i>” választ kell aláhúzni.	
Az összeírt személy élvészületett gyermekeinek számát kell bejegyezni az előnyomtatott négyoszögbe arab számmal. Ha ez a szám egyjegyű, úgy az előnyomtatott első négyoszögbe 0-t írunk (pl. 02, 03 stb.) Élvészületettnak számít mindazon természetes módon – vagy műtéttel – megszült gyermek, aki születése után valamilyen életjelt (légzés, sírás, szívhangok) adott magáról és születésének tényét a születési anyakönyvbe bejegyezték. Ha az összeírt személynek nem született élve gyermeke, válaszcsovcba 00-t kell beírni, tehát minden összeírt személynél bejegyzést kell alkalmazni.	10. <i>Élvészületett</i> <i>gyermekeinek</i> <i>száma</i>
„II. AZ ÖSSZEÍRT SZEMÉLY ISKOLÁZOTTSÁGI ADATAI” című rész kitöltése	
A számlálóbiztosnak az iskolázottsági kérdéseket csak az 1963-ban vagy a korábbi években született személyekről kell kitölteni. Ez azt jelenti, hogy az 1964-1969. években született gyermekekről a kérdőív e része és a további III. rész is kitöltetlen marad. A II. rész első kérdése azt tudakolja, hogy az összeírt személy jelenleg jár-e rendszeres iskolába. Rendszeres iskolának minősül> alsó fokon: az általános iskola; középfokon: a gimnázium, a technikum, a szakközépiskola; felsőfokon: az egyetem, a főiskola, a felsőfokú technikum, a tanítóképző az óvónőképző. A 12-14. kérdések az összeírt személy már megszerzett rendszeres iskolai végzettségére vonatkoznak. Mivel a felvétel során összeírásra kerülnek olyan személyek is, akik jelenleg már nem működő iskolába jártak, e kérdések tekintetében a rendszeres iskola fogalmi köre az alábbiakkal bővül:	
alsó fokon:	elemi iskola, polgári iskola;
középfokon:	a) felső leányiskola főreáliskola hadapródiskola honvédfőreál katonai középiskola katonai reáliskola leánykollégium leányliceum reáliskola

	b) felsőipariiskola ipari középiskola műszaki középiskola	
	c) felsőmezőgazdasági iskola kertészeti középiskola kertészeti tanintézet mezőgazdasági középiskola	
	d) felsőkereskedelmi iskola kereskedelmi akadémia kereskedelmi középiskola középkereskedelmi iskola közgazdasági középiskola	
	e) Állami Artistaképző Állami Balettiskola Állami Színésziskola Iparrajz iskola Nemzeti Zenede Szépmíves Liceum Színészképző iskola	
	f) tanítóképző liceum tanítóképző 1962-ben és korábban óvónőképző végzeteknél;	
felsőfokon:	akadémia.	
A kérdést az esti és levelező tagozat miatt az iskolás kornál idősebb személyeknek is fel kell tenni.		11. Jelenleg jár-e rendszeres iskolába
Ha az összeírt személy iskolába nem járt, vagy az általános iskola I. osztályába jár, a „nem járt iskolába” választ kell aláhúzni és az előnyomtatott négyeszőgek üresen maradnak.		12. Iskolai végzettsége iskolába nem járt

Annak, aki rendszeres iskolai tanulmányokat folytat, vagy folytatott, az elvégzett legmagasabb osztályok számát kell bejegyezni az **azonos** sorban előnyomatott négyesögbe arab számmal, fokozatonként az általános (elemi) iskolától a felsőfokú tanintézetig. Pl. ha valakinek érettségi bizonyítványa vagy egyetemi oklevele van, annak azt is be kell írnia, hogy hány általános (hány polgári), hány középiskolai osztályt végzett és az egyetem hány évfolyamát végezte.

Elvégzett osztálynak (évfolyamnak) csak a sikeresen befejezett osztály számít, amiről az összeírt személy bizonyítványt kapott (osztályvizsgát, pótvizsgát tett). Aki pl. az összeírásakor az általános iskola 4. osztályába jár, annál csak 3 befejezett osztály jegyezhető be. Az ismétlődő és továbbképző osztályokat nem szabad beszámítani. Az esti és levelező tagozatra járt személyek osztályszámát azonosan kell elbírálni a nappali tagozattal.

Mivel az oktatási rendszer több ízben változott, az összeírt személyek különféleképpen juthattak az alsó fokú iskolából a magasabb fokúba. Erre való tekintettel a számlálóbiztos a mindenkori oktatási rendszernek megfelelően jegyezze be az adatokat.

Példák a 12. kérdés helyes kitöltésére:

általános (elemi) iskola	4	4	8	8
polgári iskola	4	0	0	8
középiskola	0	8	4	4
felsőfokú tanintézet	0	0	0	5

Általában a magasabb iskolai végzettségnek előfeltétele az alacsonyabb fokú iskolai végzettség, de egyes esetekben előfordulhat, hogy az összeírt személy a középiskola elvégzése nélkül szerezte meg a szakérettségit, vagy érettségi nélkül egyetemi végzettséggel rendelkezik. Ezek rendhagyó esetek és csak néhány évben fordulhattak elő.

Nem szabad bejegyezni a szakiskolában, szaktanfolyamon elvégzett évfolyamokat. Ezek nem számítanak rendszeres iskolának. (Pl. a gép- és gyorsíró, egészségügyi stb. tanfolyamok, a szakmunkástanuló iskolák.) **A szakközépiskola rendszeres iskola, nem tévesztendő össze a szakiskolával!** (Pl. van egészségügyi szakiskola és egészségügyi szakközépiskola is.)

Ügyelni kell arra, hogy a tanító- és óvónőképzés, valamint a technikumi képzés közép- és felsőfokon is történt, ill. a technikumi ma is történik. Felsőfokú végzettséget ezekben az esetekben csak akkor fogadhatunk el, ha érettségi bizonyítvánnyal (oklevéllel, képesítővel) is rendelkezik az összeírt személy.

A gyógypedagógiai iskolákat (hibás beszédűek, siketnémák, nagyothallók, vakok, testi és szellemi fogyatékosok iskolái) az általános iskolával azonosnak kell tekinteni.

A polgári iskolát egyesek helytelenül középiskolának tekintik, ezért a számlálóbiztosnak külön kérdést kell feltennie, hogy az összeírt személy polgári iskolába, vagy más iskolába járt-e. Polgári iskolai osztályszám bejegyzése csak az 1948 előtt végzett személyeknél lehetséges (bejegyezhető osztályszám 1-4).	<i>Polgári iskola</i>
Az egyéves akadémiák (pl. kereskedelmi akadémia) tanfolyamnak számítanak, így az ott szerzett végzettség nem tekinthető sem közép-, sem felsőfokúnak.	<i>Felsőfokú tanintézet</i>
Azoknál a személyeknél, akik két vagy több középiskolai végzettséggel rendelkeznek, csak egy érettségi bizonyítványt szabad bejegyezni, és pedig azt, amelyik foglalkozásuknak megfelel, ill. ahhoz közelebb áll.	<i>13. Van-e érettségi (képesítő) bizonyítványa</i>
Az érettségi bizonyítványt (képesítőt) szerzett személyeknél a megfelelő válaszszo aláhúzásával jelöljük, hogy milyen típusú iskolában érettségizett. Az Utasítás 41. oldalán az a)-e) pontok alatt felsorolt középiskolai érettségi bizonyítványok esetén az egyéb válasz aláhúzása után be kell írni az iskola típusát, pl. kertészeti tanintézet. Figyelem! A pedagógiai gimnáziumban és a tanítóképző liceumban, valamint a sportgimnáziumban szerzett érettségi a tanítói típusba sorolandó.	<i>13/a Érettségi bizonyítvány típusa</i>
A gimnáziumi érettségi bizonyítványok, a tanítói és óvónői képesítők és a szakérettségi esetében, továbbá a 41. oldalon az a) pontban feltüntetett középiskolai érettségivel rendelkező személyekről a 13/b alkérdést nem kell megválaszolni. Kivételt képeznek az ipari, mezőgazdasági, közigazdasági és művészeti gimnáziumok, ezeknél a 13/b kérdésnél a megfelelő, ill. az „<i>egyéb</i>” válaszszt kell aláhúzni. A 41. oldalon b) pontban felsorolt középiskolákban érettségizett személyeknél az „<i>ipari</i>”, c) pont alatti bizonyítványok esetében a „<i>mezőgazdasági</i>”, a d) pontban felsorolt középiskolai végzettségek esetén a „<i>közigazdasági, kereskedelmi</i>”, az e) pontban felsoroltaknál az „<i>egyéb</i>” választ kell aláhúzni. A technikumi és szakközépiskolai végzettségük közül a közlekedésgazdasági és vendéglátóipari érettségénél a „<i>közigazdasági, kereskedelmi</i>”, az egészségügyi és művészeti érettségi esetében az „<i>egyéb</i>” választ húzzuk alá.	<i>12/b Érettségi bizonyítvány jellege</i>
Akinek oklevele van, annál a végbizonyítvány választ nem kell aláhúzni, vagyis „<i>csak végbizonyítványa van</i>” aláhúzás esetén nem lehet az „<i>oklevele van</i>” is aláhúzva. A hittudományi és katonai főiskolák végbizonyítványai oklevélnek minősülnek. „Oklevele van”, „<i>csak végbizonyítványa van</i>” válaszokat csak olyan személyeknél lehet aláhúzni, akiknél a 12. kérdőpont „<i>felsőfokú tanintézet</i>” sorában legalább 2 évfolyam szerepel. Azoknál a személyeknél, akik több oklevéllel rendelkeznek, csak egyet szabad bejegyezni, és pedig azt, amelyik foglalkozásuknak megfelel, ill. ahhoz közelebb áll.	<i>14. Van-e felsőfokú végzettsége</i>

Ha az összeírt személy egyetemre járt, vagy jár, de erről bizonyítványt nem szerzett, a „<i>nincs</i>” választ kell aláhúzni és a kérdőpont további része üresen marad.	
A tanintézet teljes nevét kell bejegyezni. A bejegyzésnek azonosnak kell lennie az oklevél kiállításakor használt névvel. (Pl. Pázmány Péter Tudományegyetem, Állatorvosi Főiskola, Marx Károly Közgazdaságtudományi egyetem stb.) Oklevelet, végbizonyítványt az alábbiakban felsorolt felsőfokú tanintézetekben lehetett szerezni: Műszaki egyetemek (Nehézipari, Vegyipari, Közlekedési, Építőipari) – Erdészeti és Faipari Egyetem – Bányászati és Erdészeti Akadémia, Főiskola stb. Agrártudományi Egyetem – Mezőgazdasági főiskolák – Állatorvosi Főiskola, Egyetem – Kertészeti Akadémia, Főiskola, Egyetem stb. Tudományegyetemek – Jogakadémiák – Tanárképző főiskolák – Pedagógiai főiskolák – Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola – Lenin Intézet – Idegen Nyelvek Főiskolája – Polgári Iskolai tanárképző Főiskola stb. Közgazdaságtudományi Egyetem – Kereskedelmi Akadémia (2 éves) – Állami Kereskedelmi Főiskola – Számviteli Főiskola – Keleti Kereskedelmi Főiskola – Külügyi Főiskola stb. Orvostudományi egyetemek. Képzőművészeti, iparművészeti, zeneművészeti színművészeti főiskolák, akadémiák. Pártfőiskola – Marxizmus-Leninizmus Esti Egyetem – Katonai akadémiák, főiskolák – Hittudományi akadémiák, főiskolák. Pártfőiskola – Marxizmus-Leninizmus esti Egyetem – Katonai akadémia, Főiskola – Műszaki Főiskola – Felsőfokú mezőgazdasági technikumok – Felsőfokú pénzügyi és számviteli, külkereskedelmi, vendéglátóipari szakiskolák – Felsőfokú közlekedési technikumok – Felsőfokú Óvónőképző Intézet – Felsőfokú Tanítóképző Intézet – Mozgássérültek Nevelőképző Intézete. A külföldön szerzett oklevélnél az ország nevét is be kell jegyezni.	14/a Tanintézet megnevezése
Mindazoknál a felsőfokú tanintézeteknél, amelyek karokra és szakokra tagozódnak, be kell jegyezni az oklevél megszerzésének időpontjában működött megfelelő kart és szakot. A katonai főiskolát (akadémiát) végzett személyeknél a kar és szak megnevezését nem szabad beírni. Pl. Gépészmérnöki kar – Erőgépész szak Bölcsészettudományi kar – Magyar-orsz szak – Történelem-földrajz szak Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki kar – Bánya- és kohómérnöki szak	14/b Kar, szak megnevezés

Mezőgazdasági és Állatorvosi kar – Állatorvosi szak	
Csak a szakmunkástanuló (vagy tanonc) iskolában szerzett bizonyítvány esetén kell a „van” választ aláhúzni. A szakközépiskolai tanulmányokkal párhuzamosan elsajátított szakképzettség esetében a „nincs” választ húzzák alá és az a) és b) alkérdésekre nem kell válaszolni.	15. Van-e szakmunkás- tanuló (tanonc) iskolai bizonyítványa
Azon évek és hónapok számát kell ide bejegyezni, amennyi idő alatt az összeírt személy a szakmunkás bizonyítványt megszerezte. (Pl. ha 2 év és 6 hónap alatt szerezte meg, a bejegyzés 2 év 06 hónap.) Válasz esetén az előnyomott négyzetek közül egy sem maradhat üresen. Ha pl. a képzettség megszerzése 2 év alatt történt, a bejegyzés 2 év 00 hónap lesz.	15/b Mennyi idő alatt szerezte meg
„III. AZ ÖSSZEÍRT SZEMÉLY FOGLALKOZÁSI ADATAI” című rész kitöltése	
A kérdőív III. részét csak a 14 éves és idősebb (1955-ben vagy korábban született) személyekről kell kitölteni, mégpedig: a 16. kérdést valamennyi ilyen korúról, a 17-18. kérdéseket ezek közül a nem dolgozókról, a 19. kérdést ismét valamennyi 14 éves és idősebb személyről, a 20-22. kérdéseket pedig a kereső tevékenységet folytatókról.	
Annak megállapítása, hogy valaki dolgozik-e – folytat-e kereső tevékenységet –, számos körülmény figyelembevételével történhet. Megállapítható és alapja lehet a pillanatnyi helyzet, vagyis az összeírási időpontjában folytatott tevékenység, vagy tágabban értelmezve az év folyamán általában folytatott tevékenység. Jelen összeírásnál e kérdést az eszmei időpontban – pontosabban az 1969. év utolsó hetében – folytatott tevékenység alapján kell megválaszolni. Dolgozónak ebben az értelemben csak azokat kell tekinteni, akik a fenti időszakban (1969 utolsó hetében) alkalmazásban álltak, termelészövetkezeti tagok, önállók, ill. nem mezőgazdasági segítő családtagok voltak. Azoknál, akik 1969 utolsó hetében nem dolgoztak, az év folyamán folytatott tevékenységet a további – 17-19. – kérdésekhez kell bejegyezni, hogy mind a jelenleg dolgozók, mind a korábban dolgozók adatai félreérthetetlenül rendelkezésre álljanak. Éppen ezért a 16. kérdés megválaszolása előtt tisztázni kell, hogy az összeírt személy 1969 utolsó hetében, ill. az eszmei időpontban folytat-e olyan tevékenységet, amely keresetet jelent számára, továbbá ha nem folytat kereső tevékenységet, volt-e korábban kereső, de jelenleg már nyugdíjas, ill. eltartott, vagy esetleg állást változtatott. A tényleges katonai szolgálatot teljesítő, valamint a büntetésüket töltő személyeknél a bevonulás, ill. a büntetés megkezdése előtti állapot szerint kell erre és a további kérdésekre válaszolni. „Igen” választ azoknál a személyeknél kell aláhúzni, akik 1969. december utolsó hetében munkaviszonyban álltak, termelészövetkezeti, főfoglalkozású szakszövetkezeti tagok, ill. önállók voltak (kivéve ezek	

közül a gyermekgondozási szabadságon levőket és azokat, akik a nyugdíjuk mellett a törvényesen megengedett keretek között létesítettek munkaviszonyt). Azoknál a személyeknél, akik az év utolsó hetében betegség vagy szabadság (fagy szabadság, szülési, de nem gyermekgondozási szabadság) miatt esetleg ténylegesen nem dolgoztak, mivel munkaviszonyuk (tsz. Tagságuk stb.) nem szakadt meg, szintén az „igen” választ kell aláhúzni.

„Igen” választ kell tehát adni:

– a vállalatok, intézmények, hivatalok, termelőszövetkezetek, magánosok alkalmazottainál, ha 1969. december utolsó hetében munkaviszonyban álltak (akkor is, ha részidőben dolgozók vagy bedolgozók), ideértve a munkavégzés miatt korábbi nyugdíjukat szüneteltetőket is.

– a mezőgazdasági termelőszövetkezetek, szakszövetkezetek, a kisipari, háziipari stb. szövetkezetek tagjainál, ha tagsági viszonyuk a népszámlálás időpontjában, ill. 1969. utolsó hetében fennállt,

– a mezőgazdasági és nem mezőgazdasági önállóknál,

– a nem mezőgazdasági önállók segítő családtagjainál,

– az alkalmi munkásoknál és hasonlóknál, ha 1969. december utolsó hetében dolgoztak,

– a föld bérbeadásából, albérlő, ágybérlőtartásból stb. élő vagy eltartási szerződéssel eltartott személyeknél,

– a sorkatonai és tartalékos szolgálatot teljesítő személyeknél, ha bevonulásuk előtt már dolgoztak, továbbá a büntetésüket töltő személyeknél, ha büntetésük kezdete előtt már keresők voltak.

A mezőgazdasági segítő családtagoknál (mg. termelőszövetkezetek közös és háztáji gazdaságában, a mg. Önállók és ún. kétlakiak gazdaságában segítő családtagoknál), minthogy nagyobb részük az év utolsó hetében rendszeres és tartós munkát nem végez, az „igen” választ **nem szabad aláhúzni**. Ezeknél egységesen a „nem” választ kell aláhúzni, azonban különös gondossággal kell válaszolni azokra a további kérdésekre, amelyekből az év folyamán végzett munka jellege és időtartama pontosan megállapítható (17-19. kérdések).

A „nem” választ kell aláhúzni mindazoknál a személyeknél, akik a fenti csoportokba nem sorolhatók, tehát azoknál, akik 1969. december utolsó hetében nem dolgoztak.

– az 1969. december utolsó hetében nem dolgozó alkalmi munkásoknál,

– minden olyan időszakosan foglalkoztatottnál, aki az év utolsó hetében nem dolgozott, eltekintve az év folyamán végzett tevékenység időtartamától,

– a mezőgazdasági segítő családtagoknál, tehát a mg. termelőszövetkezetek közös és háztáji gazdaságában, a mezőgazdasági önállók, valamint az ún. kétlakiak gazdaságában dolgozó segítő

családtagoknál, – valamennyi járadékosnál, nyugdíjasnál (akár saját, akár özvegyi jogon nyugdíjas) még akkor is, ha a nyugdíj szüneteltetése nélkül a törvényesen megengedett keretek között munkát vállal (pl. havi 500,-, ill. évi 6000,- Ft-ért). Nem tekinthetők viszont nyugdíjasnak a nyugdíját szüneteltető, valamint az özvegyi nyugdíj mellett teljes munkaidőben foglalkoztatott személyek, – a gyermek nevelése miatt fizetés nélküli szabadságot igénybe vevő és ezalatt segélyben részesülő, vagyis „<i>gyermekgondozási szabadságon</i>” levőknél, – a kizárólag rokoni támogatásból élőknel, – a 14 éves és idősebb rendszeres iskolai (általános iskolai, középfokú és felsőfokú tanintézeti) tanulóknál és szakmunkástanulóknál, valamint munkaviszonyban nem álló szakiskolai, szaktanfolyami hallgatóknál, – minden más olyan személynél, akinek önálló keresetet jelentő foglalkozása nincs, hanem magánszemély vagy intézet gondoskodik eltartásáról (háziasszony, háztartásbeli, intézetek eltartottjai, közületi eltartottak stb.), – azoknál a sorkatonáknál és büntetésüket töltő személyeknél, akik bevonulásuk, ill. büntetésük megkezdése előtt nem dolgoztak. A kérdőív III. részének további kérdéseit a 16. kérdésnél aláhúzott „igen” vagy „nem” válasz figyelembevételével kell az összeírt személyről kitölteni.	
Erre a kérdésre csak azoknál kell válaszolni, akik az előző kérdésre „nem”-mel feleltek. Azt kell megállapítani, hogy az összeírt személy: – eltartott-e, vagy – korábbi munkája után élvez jövedelmet, de jelenleg ténylegesen nem dolgozik, vagyis: – gyermekgondozási szabadságon levő, – nyugdíjas, mezőgazdasági termelészövetkezeti járadékos.	17/a Miért nem dolgozik
Eltartottak azok a személyek, akik keresetet, jövedelmet jelentő tevékenységet a népszámlálás eszmei időpontjában nem folytatnak, ill. az év folyamán folytattak, de 1969 utolsó hetében nem dolgoztak, nem nyugdíjasok, nem járadékosok, ill. nem gyermekgondozási szabadságon levők. Ide kell sorolni: a 14. életévüket már betöltött – 1955-ben vagy korábban született – általános iskolai tanulókat; a rendszeres iskolák nappali tagozatán tanulmányaikat folytató középiskolai tanulókat; a szakmunkástanulókat, akik egy szakma elsajátítása céljából valamelyik szakmunkástanulóképző iskola tanulói, s vállalattal, vagy	Eltartott

magánkisiparossal stb. szerződést kötöttek; – a szakiskolai és szaktanfolyami hallgatókat, ha ez a főtevékenységük és nem aktív munka mellett végzik ilyen irányú tanulmányaikat; – a felsőfokú tanintézetek nappali tagozatának hallgatóit, még akkor is, ha ösztöndíjban részesülnek; – a nem kereső háziasszonyokat, háztartásbelieket; – azokat, akik a népszámlálás eszmei időpontjában, ill. 1969 utolsó hetében nem álltak munkaviszonyban, nem voltak önállók, még akkor is, ha az 1969. év folyamán hosszabb-rövidebb ideig dolgoztak, tehát csak átmenetileg nem dolgoznak, ideértve a mezőgazdasági segítő családtagokat és az állást változtatókat is; – az idős, beteg, jövedelemmel (nyugdíjjal, járadékkal) nem rendelkező személyeket; – a különböző intézmények által eltartott személyeket, a közületi eltartottakat. A kérdésre a választ a tanuló minőség (pl. általános iskolai tanuló), ill. ha az összeírt nem tanuló, családban betöltött szerep (pl. háztartásbeli stb.) megjelölésével kell megadni. Azoknál a közületi, intézeti eltartottaknál, akik rendszeres iskolai tanulmányokat folytatnak, a tanulói minőséget kell – a többi tanulóval azonos módon – jelölni. A szociális otthonban élő nyugdíjasokat (járadékosokat) nem közületi eltartottként, hanem nyugdíjasként kell számbavenni. „<i>Háztartásbeli</i>” választ csak azoknál a tanuló csoportokba nem sorolható eltartott nőknél kell aláhúzni, akik az 1969. évben kereső tevékenységet nem folytattak. „<i>Egyéb eltartott</i>” választ kell aláhúzni a tanuló csoportokba nem sorolható férfiaknál, valamint minden 1969. év folyamán dolgozó nőknél is. A kipontozott részbe a segítő családtagoknál, alkalmi munkásoknál, napszámosoknál „<i>idénymunkás</i>”, „<i>idénydolgozó</i>”, az állást változtatóknál pedig „<i>átmenetileg nem dolgozik</i>” megjelölést kell beírni. Ha az összeírt személy azért hagyta abba a munkát, mert nem szándékozik dolgozni, csak az „<i>egyéb eltartott</i>” választ kell aláhúzni. Olyan sorkatonai szolgálatot teljesítőknél, akik még nem dolgoztak, az „első ízben állást keres” választ kell beírni az „egyéb eltartott, mégpedig” szöveg után.	
Gyermekgondozási szabadságon levő az a korábban dolgozó anya, aki gyermeke gondozása érdekében fizetés nélküli szabadságot vett igénybe és ez alatt az idő alatt gyermekgondozási segélyben részesül. A gyermekgondozási szabadság a dolgozót a szülési szabadság leteltétől a gyermek 3. életévének betöltéséig illeti meg. A 20 (rendellenes szülés esetén 24) hét szülési szabadság nem tekinthető tehát gyermekgondozási szabadságnak.	Gyermekgondozási szabadságon van

Nyugdíjas az a személy, aki munkaviszonyban eltöltött meghatározott szolgálati idő alapján rendszeres nyugdíjban részesül. Ide kell sorolni a rokkantsági járadékosokat is. A nyugdíjjogosultság alapját általában a saját, özvegyi jogon nyugdíjasként az elhunyt házastárs utolsó munkaviszonya adja meg. A választ tehát annak megfelelően kell aláhúzni, hogy a nyugdíjat az összeírt saját vagy özvegyi jogon kapja.	<i>Nyugdíjas (járadékos)</i>
Mezőgazdasági termelészövetkezeti járadékosok azok az idős személyek – 65 éves és idősebb nők, 70 éves és idősebb férfiak –, akik beléptek a mezőgazdasági termelészövetkezetbe, de a nyugdíjazáshoz szükséges szolgálati évekkkel nem rendelkeznek, s e miatt 260.- Ft járadékban részesülnek. Akkor is járadékosnak kell tekinteni az ilyen személyeket, ha a termelészövetkezetben vagy a háztáji gazdaságban rendszeresen dolgoznak.	<i>Mg. tsz. járadékos</i>
Minden olyan személytől, akinél a 16. kérdésre a „nem” válasz van bejegyezve, meg kell kérdezni, hogy korábban állt-e munkaviszonyban, ill. folytatott-e rendszeres kereső tevékenységet. Ha igen, az előnyomtatott üres négyzetekbe annak az évnek az utolsó két számjegyét, az utoljára 1969-ben dolgozóknál azt a hónapot is be kell írni, amikor az összeírt személy utoljára dolgozott. Gyermekgondozási szabadságon levőknél a gyermekgondozási szabadság kezdetét, nyugdíjasoknál (járadékosoknál) a nyugdíjazás évét kell bejegyezni, még akkor is, ha azóta az engedélyezett keretek között részidős foglalkozást vállaltak. (Ha a gyermekgondozási szabadság megkezdése vagy a nyugdíjazás bármelyik év január 1-ével történt, az előző év utolsó két számjegyét kell beírni.) Azoknál az eltartottnál, akik 1969. év folyamán bármilyen rövid ideig mezőgazdasági munkát végeztek, az 1969. évet és a megfelelő hónapot kell bejegyezni e kérdés válaszáként. Olyan személyeknél – özvegyi nyugdíjasoknál is – akik munkaviszonyban még nem voltak, ill. rendszeres kereső tevékenységet nem folytattak az 1969. év folyamán mezőgazdasági munkát sem végeztek, a „nem dolgozott” szövegrészt kell aláhúzni.	<i>17/b Mikor dolgozott utoljára</i>
Itt azoknak kell válaszolni, akik 1969-ben dolgoztak. Be kell jegyezni, hogy 1969-ben hány napot dolgoztak, vagyis összesítve kell beírni az esetleg többféle munkahelyen (mezőgazdaság, ipar, építőipar stb., háztáji vagy saját gazdaság) ledolgozott napokat. A ledolgozott napok számának megállapításánál a szabadság idejét és az esetleg betegállományban töltött időt is be kell számítani a ledolgozott napok számába. Az ötnapos munkahétben dolgozóknál hatnapos munkahéttel kell itt számolni. A 16. kérdésre „nem”-mel válaszoltaknál a 17/c kérdésre bejegyzett idő még a segítő családtagoknál sem lehet kevesebb, mint a 19/a kérdés szerint ledolgozott és oda bejegyzett idő mennyisége. Ezért és az évi összes munkaidő pontosabb meghatározása érdekében is helyesebb, ha a számlálóbiztos a 16. kérdésre „nem”-mel válaszolt személyeknél előbb a mezőgazdaságban eltöltött munkaidőt veszi számba a 19. kérdésnél leírtak szerint, majd ezt egészíti ki az egyéb munkaterületeken eltöltött idővel, és	<i>17/c 1969. év folyamán mennyi ideig dolgozott</i>

ezek együttes munkanapját (amelyet 1969. év folyamán bárhol és bármilyen termelőmunkában eltöltött) jegyzi be a 17/c pontnál előnyomtatott négyyszögbe. Az 1969. év folyamán mezőgazdasági munkában vagy más tevékenységben eltöltött időt azoknál a nyugdíjasoknál is be kell jegyezni, akiknél a 17/b kérdésekre nem 1969 a válasz. Ha tehát nyugdíjasnál, járadékosnál a 19. kérdésre „igen” válasz van bejegyezve a 17/c kérdésre is szükségszerű a válasz.	
Erre a kérdésre válaszolni kell minden olyan jelenleg „nem” dolgozónak, aki egyrészt korábban kereső tevékenységet folytatott, vagy évközben dolgozott és így a 17/c kérdéshez munkaidőt jegyeztek be, valamint a jelenleg özvegyi nyugdíjasoknak is. A nyugdíjasoknál, járadékosoknál, gyermekgondozási szabadságon levőknél és az átmenetileg munkanélkülieknél az utolsó foglalkozást, foglalkozási minőséget, foglalkozási viszonyt és munkáltatót kell bejegyezni. Özvegyi nyugdíjasoknál minden esetben a férj utolsó foglalkozására vonatkozó adatokat kell bejegyezni még akkor is, ha az özvegyi nyugdíjas korábban maga is dolgozott, de a nyugdíját a férje után kapja. Ezenkívül az évközben dolgozóknál (időszaki dolgozók alkalmi munkások, napszámosok, segítő családtagok), akik több és különféle helyen dolgoztak (mg., ipar, építőipar stb.), nem az utolsó foglalkozást stb., hanem az évközben legtovább folytatott foglalkozást stb. kell bejegyezni. Az utolsó – vagy évközben legtovább folytatott – foglalkozást, a foglalkozási viszonyt és a munkáltató, munkahely cégszerű megnevezését a kérdőív 20., 21/a és b), valamint a 22/a és b) kérdések kitöltésével kapcsolatban részletesen elmondottak szerint kell bejegyezni.	18. <i>Ha korábban dolgozott, a saját (özvegyi nyugdíjasnál a férj) utolsó foglalkozási adatai</i>
A háztartásfő, vagy a háztartás egyik tagjának földjén, vagy mezőgazdasági termelészövetkezeti tag háztáji gazdaságában, ill. a közösen, általában fizetés nélkül, vagy részesedésért dolgozó családtagokat mezőgazdasági segítő családtagnak kell tekinteni, ha az év folyamán ledolgozott összes munkaidejük nagyobb részét is ilyen minőségben teljesítették. Segítő családtagja lehet: – mezőgazdasági termelészövetkezetek (szakszövetkezetek) tagjainak, ha a család tagjai a háztáji gazdaságban, vagy a mezőgazdasági termelészövetkezetekben segítenek; – önálló gazdának; – továbbá olyan személyeknek, akiknek ipari, kereskedelmi stb. főfoglalkozásán kívül gazdaságuk is van (ún. kétlakiak). Ide tartoznak a mezőgazdasági termelészövetkezeti alkalmazottak gazdaságaiban segítő családtagok is. A segítő családtagok foglalkozásának bejegyzésénél nem elég a „<i>segítő családtag</i>” meghatározás, hanem pontosan be kell írni azt is, hogy önállóan, termelészövetkezeti tagnak, ill. más foglalkozású személyeknek	<i>Mezőgazdasági segítő családtag</i>

gazdaságában dolgoztak. Helyes bejegyzések: – mezőgazdasági termelőszövetkezeti (szakszövetkezeti) tag segítő családtagja (akár a termelőszövetkezetben, akár a mg. tsz. tag háztáji gazdaságában segítő); – önálló gazda segítő családtagja; – önálló kertész segítő családtagja; – vājár gazdaságában segítő családtag. Figyelem! A 18/a kérdés válaszcsczében a foglalkozás bejegyzése után ugyanabba a sorba be kell írni az alkalmazás minőségét is a 21/b kérdésnél elmondottak szerint (szakmunkás, betanított munkás, bedolgozó stb.).	
Ezt a kérdést minden olyan személynek fel kell tenni, akiről a kérdőív III. részét kitölti, a számlálóbiztos. „Igen” választ kell aláhúzni akkor is, ha a mezőgazdasági munka csak néhány napig tartott és akkor is, ha ezt a munkát az összeírt személy bármilyen más tevékenysége mellett végezte, valamint akkor is, ha a mezőgazdasági munkát végző személy az év nagy részében eltartott, időszakos dolgozó vagy segítő családtag volt. (Sorkatonák, tartalékosok, büntetésüket töltő személyek esetében 1969. év helyett a bevonulás, ill. a büntetés megkezdése előtti évet kell érteni.)	19. Végzett-e mezőgazdasági munkát 1969. évben
Mezőgazdasági munkának kell tekinteni a növénytermelés, állattenyésztés, halászat, erdőgazdaság területén végzett munkát. Mezőgazdasági munkának kell minősíteni minden olyan fizikai munkát, amelyet – mezőgazdasági nagyüzemekben (szövetkezetek közös gazdaságaiban, állami- és erdőgazdaságokban, mezőgazdasági szakvállalatoknál) növénytermeléssel, állattenyésztéssel, erdőgazdálkodással, illetve mezőgazdasági termékek termelésével, szállításával, tárolásával, csomagolásával kapcsolatban végeztek, – a mezőgazdasági kisüzemekben (egyéni gazdaságokban, háztáji és kétlaki gazdaságokban, részesművelésben, illetményföldeken stb.) az állatok naponkénti rendszeres gondozásával, etetésével a szántóföldi növénytermeléssel, a szülő- és gyümölcstermeléssel, a kertműveléssel, valamint a gazdasági udvaron belül raktározással, karbantartással kapcsolatban végeztek. Nem minősíthető mezőgazdasági munkának: – a mezőgazdasági üzemek ipari, építőipari, kereskedelmi melléküzemágaiban végzett munka (pl. gombgyártás, gépszerezés, építkezés stb.), – a nem mezőgazdasági vállalatok, intézmények, hivatalok részére végzett mezőgazdasági jellegű (pl. kertészeti stb.)	Mezőgazdasági munka

munka, valamint – a család életének fenntartását biztosító tevékenység (pl. mosás, főzés, takarítás).	
„Főtevékenységként” választókat kell aláhúzni, ha a mezőgazdasági jellegű munka volt az összeírt személy kizárólagos tevékenysége, vagy az év túlnyomó részében végzett munkája, tehát pl. mindig, vagy főképpen mezőgazdasági napszámos, mezőgazdasági segítő családtag volt. A mezőgazdaságban (állami gazdaságok, mezőgazdasági termelőszövetkezetek stb.) dolgozó és mezőgazdasági foglalkozású személyek csak főtevékenységként végezheték munkájukat, még akkor is, ha ezen kívül – mellékesen – az otthoni gazdaságukban is dolgoztak.	Főtevékenységként
Minden olyan személynél, aki mezőgazdasági munkát végzett ugyan, de ugyanakkor más főtevékenysége volt (máshol áll munkaviszonyban, vagy tanuló volt), a „melléktevékenységként” választókat kell aláhúzni. Melléktevékenység a válasz tehát olyan személyeknél is, akik ipari vagy más területen dolgoznak, de szabadságuk ideje alatt vagy a munkájuk elvégzése után a nap szabad óráiban végeznek mezőgazdasági munkát. Melléktevékenységként végeznek mezőgazdasági munkát azok a mezőgazdaság (állami gazdaságok, mezőgazdasági termelőszövetkezetek stb.) melléküzemágaiban dolgozó, de nem mezőgazdasági foglalkozású személyek is (pl. lakatos, kőműves stb.) akik részesművelésben, vagy háztáji gazdaságuk megművelésében vesznek részt.	Melléktevékenységként
Azoknál, akik jelenleg mezőgazdasági termelőszövetkezeti, szakszövetkezeti tagok, állami gazdaságok, termelőszövetkezetek, vagy más mezőgazdasági munkahelyek (erdőgazdaság, kertészet stb.) dolgozói, tehát a 16. kérdésnél „igen” válasz van bejegyezve és a szóbanforgó munkahelyen mezőgazdasági tevékenységben dolgoznak, a munkanapok számát nem kell beírni, csupán az „egész évben” választókat kell aláhúzni. A munkaidő megállapításakor (akár egész évben dolgozott az összeírt, akár az év egy részében) a betegség, fizetett szabadság miatt kieső idő is ledolgozott időnek számít. Így tehát egy állatgondozónál, aki egész évben dolgozott, és a rendes szabadságán kívül egy hónapig betegállomány miatt távol volt, tekintet nélkül erre, az „egész évben” választókat kell aláhúzni. A mezőgazdasági munka összetettsége és jellege miatt gyakran nehéz a kimondottan mezőgazdasági munka bejegyzése. Olyan esetben tehát, amikor az összeírt személy az összeírásakor mezőgazdasági termelőszövetkezeti tag, vagy alkalmazásban áll valamely mezőgazdasági munkahelyen, mezőgazdasági és nem mezőgazdasági munkát is végzett az év folyamán, s annak szétválasztása nehézségekbe ütközik, szintén az „egész évben” választókat kell aláhúzni. Olyan személyeknél, akik mezőgazdasági munkát nem egész évben végeztek, „az év egy részében” választókat kell aláhúzni és a mellette előnyomott három négyzetbe a mezőgazdasági munkában ledolgozott munkanapok együttes számát kell beírni. (Ez csak annyi vagy kevesebb	19/a Mennyi ideig dolgozott

lehet, mint a 17/c kérdésnél bejegyzett napok száma.) Fokozott figyelemmel és alaposággal kell a mezőgazdasági munkában eltöltött évi összes munkaidő számbavételét elvégezni a 16. kérdés szerint „nem” dolgozó személyeknél. Az 1969. évben mezőgazdasági munkában teljesített összes munkanap meghatározásához célszerű kiegészítő kérdéseket feltenni az alábbiak szerint: Az év folyamán hány munkanapot dolgozott - a mezőgazdasági termelőszövetkezetekben és szakszövetkezetekben, figyelembevéve a részesműveléssel vállalt mezőgazdasági munkákat is, - az állami gazdaságok, erdőgazdaságok mezőgazdasági munkáiban, - az egyéni tulajdonban (használatban) levő gazdaságban (akár a háztartáshoz tartozó, akár azon kívül élő személy gazdasága) növényápolási, állattartási stb. munkákban, önállóként, segítő családtagként, napszámosként stb. Azoknál a személyeknél, akiknél a munkanapok számának megállapítása nehézséget okoz, mert pl. az év folyamán többször vállaltak néhány órás munkát, mint aratók, betakarítók stb., vagy segítő családtagok, akik az év különböző időszakaiban és a nap különböző óráiban végzik mezőgazdasági tevékenységüket, a munkanapok számát számítással is meg lehet állapítani. Ilyen esetben a bemondott átlagos napi munkaórák számát meg kell szorozni azon napok számával, amelyeken az összeírt mezőgazdasági tevékenységet végzett, majd az így kapott eredményt el kell osztani tízzel.	
Arra a kérdésre, hogy a mezőgazdasági munkát az összeírt a mezőgazdaság mely területén végezte, azoknak is válaszolniuk kell, akik melléktevékenységként végezték ezt a munkát. A válaszrészben több aláhúzás is előfordulhat, ha tehát az összeírt több helyen dolgozott, valamennyire vonatkozó választ kell adni.	19/b A mezőgazdaság mely területén dolgozott
Állami mezőgazdaságnak kell tekinteni az állami gazdaságokon kívül a cél-, tangazdaságokat, mezőgazdasági szakkivállalatokat, erdőgazdaságokat stb.	Állami mezőgazdaság- ban
Szakszövetkezeten a mezőgazdasági alsófokú társulásokat kell érteni: a volt termelőszövetkezeti csoportokat, szakszövetkezeteket, szakcsoportokat, társulásokat stb. Nem minősíthetők szakszövetkezetnek azok a társulások, hegyközségek és egyéb alsófokú mezőgazdasági társulások, amelyek továbbra is az Általános Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet (az ÁFÉSZ) keretében működnek. A 20-22. kérdéseket csak azokról a személyekről kell kitölteni, akiknél a 16. kérdésben „igen” választ húztak alá.	Szakszövet- kezetben
Válaszként azt a foglalkozást kell beírni, amit az összeírás időpontjában folytat az összeírt személy. Az összeírás időpontjában több helyen dolgozóknak	20. Foglalkozása, főtevékenysége, beosztása,

(mellékfoglalkozással rendelkezőknek, másodállásban is dolgozóknak) ebbe a rovatba főfoglalkozásukat kell bejegyezni, vagyis azt, amelyben a havi munkaidő legnagyobb részét végzik, illetve amelyet az összeírt személy jelenleg főtevékenységének tekint.	<i>munkaköre</i>
A foglalkozást pontosan, részletesen kell beírni, hogy jellemzően világítsa meg az összeírt személy jelenlegi tevékenységét, beosztását, munkakörét. Nem szabad általános megjelöléseket használni, mint pl. munkás, bedolgozó, betanított munkás, kereskedő, tisztviselő, csoportvezető, pedagógus stb. Az alábbiakban néhány példát adunk a helyes bejegyzéshez, de ezek természetesen csak egyes esetekre vonatkoznak, a kitöltésnél azonban minden személynél hasonló részletességgel kell a foglalkozást beírni. Helyes foglalkozási bejegyzések pl. csapatcsillés, rázógépkészítő, asztalos brigádvezető, géplakatos csoportvezető, hímző, címkéző, dinamó tekerceselő, zacskóragasztó, kubikos csoportvezető, zöldség-gyümölcs kereskedő, pénzügyi csoportvezető, bérszámfejtő csoportvezető, általános iskolai tanár stb. Ugyanígy részletes foglalkozási megjelöléseket kell alkalmazni az előadói, főelőadói, osztályvezetői munkakörben dolgozóknál, a műszaki, kutató és más területen foglalkoztatott személyeknél is, akiknél általános megjelölések helyett olyan bejegyzések helyesek, mint: osztályvezető higiénikus orvos, gépészmérnök főelőadó, pénzügyi előadó, kutató vegyészmérnök, egyetemi tanár sebészorvos stb.	Tüzetes, pontos bejegyzés
A MÁV, a Posta, a MALÉV, a MAHART alkalmazottainál is a tényleges foglalkozást, munkakört, nem pedig a rangot (tiszt, tanácsos, főintéző stb.) kell beírni. Helyes bejegyzések pl. árupénztáros, főmenetirányító, hajókormányos stb.	MÁV, Posta stb. alkalmazottai
Az alkalmazásban álló mezőgazdasági foglalkozású személyeknél és a termelészövetkezetek (termelészövetkezeti csoportok, szakszövetkezetek) tagjainál is részletesen meg kell jelölni a tevékenységet, pl. növénytermelő, állattenyésztő, gyalogmunkás, mezőőr, takarmányos, fogatos, állatgondozó, kertész stb. A mezőgazdasági önállóknál a foglalkozás kérdésére önálló gazda, szőlősgazda, zöldségkertész és hasonló bejegyzéseket kell alkalmazni.	Mezőgazdasági foglalkozású
Külön megjelölés nélkül „mezőgazdasági napszámos” bejegyzést csak azoknál szabad használni, akik mezőgazdasági tevékenységet alkalomszerűen folytatnak, az összeírás időpontjában nem állnak munkaviszonyban, ill. nem termelészövetkezeti tagok.	Mezőgazdasági napszámos
A háztartásfő, vagy a háztartás egyik tagjának műhelyében, üzletében, vállalkozásában általában fizetés nélkül, rendszeresen dolgozó családtagot segítő családtagnak kell tekinteni. Segítő családtagja lehet: – önálló iparosnak (asztalosnak, kőművesnek stb.); – önálló kereskedőnek.	Önálló iparos, kereskedő segítő családtagja

A segítő családtagok foglalkozásának bejegyzésénél nem elég a „<i>segítő családtag</i>” meghatározás, hanem pontosan be kell írni azt is, milyen önállónak műhelyében, üzletében dolgoznak. – önálló kárpitos segítő családtagja; – önálló zöldség-gyümölcs kereskedő segítő családtagja.	
A segéd munkásként foglalkoztatott személyeknél is pontosan be kell jegyezni a munkakört, amit az összeírt folytat, pl. takarító, rakodó, anyagmozgató segéd munkás stb.	Segéd munkás
Abban az esetben, ha az összeírt személy – mezőgazdaságon kívül folytatott – foglalkozása pontosan nem határozható meg, mert munkahelye (esetleg foglalkozása is) állandóan változik, „<i>alkalmi munkás</i>” választ kell beírni.	Alkalmi munkás
Azoknál a személyeknél, akik csupán a földjük, házuk bérbeadásából, ágybérlet tartásból stb. élnek vagy eltartási szerződést kötöttek és más foglalkozásuk nincs, alkalmazásban nem állnak, nem nyugdíjasok, a foglalkozás kérdésére „<i>albérlet tartásból él</i>”, „<i>föld bérbeadásából él</i>”, „<i>eltartási szerződéses</i>” megjelölést kell beírni.	Föld, ház stb. bérbeadásából élő
Arra kell válaszolni, hogy a 20. kérdésnél beírt foglalkozást az összeírt személy munkaviszonyban, önállóként, termelőszerkezeti tagként vagy más módon folytatja-e.	21/a Foglalkozási viszonya
Alkalmazásban állók azok a személyek, akik állami vállalattal, intézménnyel, hivatallal, mezőgazdasági, kisipari vagy háziipari szervezetekkel, önállóval stb. szolgálati jogviszonyban állnak és ezért bért vagy fizetést kapnak. Ezt a választ kell aláhúzni a napszamosoknál, alkalmi munkásoknál is.	Alkalmazásban álló
Termelőszerkezeti tagok, akik mezőgazdasági (termelőszerkezet, szakszerkezet, szerkezeti szakcsoport, társulás, hegyközség), halászati kisipari, háziipari szervezetbe rendes tagként léptek be, és a szerkezeti tagságuk 1969. december 31-ig nem szűnt meg. (A pártoló tagok nem vehetők figyelembe.) Nem húzható alá ez a válasz szó az Általános Fogyasztási és Értékesítő Szerkezetben dolgozóknál, a munkaközösségi tagoknál (pl. ügyvédi munkaközösség) és a szerkezeti központokban dolgozóknál. Ezeknél az „<i>alkalmazásban álló</i>” válasz szót kell aláhúzni.	Termelő-szerkezeti tag
„<i>Önálló</i>” választ az egyénileg gazdálkodók, az iparendély (működési engedély) alapján dolgozó kisiparosok, kereskedők, a szabadfoglalkozásúak és a föld bérbeadásából élők stb. esetén kell aláhúzni.	Önálló
„<i>Segítő családtag</i>” választ azoknál a személyeknél kell aláhúzni, akik a háztartásfő, ill. a háztartás valamelyik tagjának műhelyében, üzletében, vállalkozásában általában fizetés nélkül rendszeresen dolgoznak.	Segítő családtag
Azoknak a személyeknek, akiknél a 21/a kérdés válaszában „<i>alkalmazásban álló</i>” vagy „<i>termelőszerkezeti tag</i>” válasz szót húztak alá, ennél a kérdésnél arra kell válaszolniuk, hogy a 20. kérdésben	21/b Foglalkozását milyen minőségben

megnevezett foglalkozást milyen minőségben folytatják. A fegyveres testületek hivatásos alkalmazottainál ezt a kérdőpontot nem kell kitölteni, minden más esetben – tehát az előbbi intézmények polgári alkalmazottainál is – igen. Az alkalmazás minőségének részletes meghatározása előtt arra kell válaszolni, hogy az összeírt személy „szellemi” vagy „fizikai dolgozó”-e. A „szellemi dolgozó” válaszszó aláhúzása kizárja a további válaszszavak bármelyikének aláhúzását.	<i>folytatja</i>
Szellemi dolgozónak kell tekinteni általában az értelmiségi foglalkozásúakon és az adminisztrációs munkakörben foglalkoztatottakon kívül azokat, akiknek munkája általában nem igényel fizikai erőfeszítést. A szellemi dolgozókhoz tartoznak a műszaki vezetők (főmérnök, üzemmérnök stb.); a tudományos vagy oktató tevékenységet folytatók (tudományos kutató, fizikus, könyvtáros, tanár, tanító stb.); akik a betegeket gyógyítják vagy ápolják (orvos, szülésznő, ápolónő); a művészek (színművész, író stb.); a vállalatok, intézmények, hivatalok stb. vezetői; bérelszámláló, pénztáros, gyors- és gépíró stb.); a kereskedelmi boltvezetők, vendéglátóipari üzemegységek vezetői. Ugyancsak szellemi dolgozónak kell tekinteni a munkaviszonyban álló mérnök-gyakornokot, technikus-gyakornokot, gyógyszerésztechnikai gyakornokot, ápolónő stb. tanulót és mindazokat, akik valamely szellemi foglalkozásban gyakornokként dolgoznak.	Szellemi dolgozó
A fizikai dolgozókhoz tartoznak a termelő munkásokon kívül a termelés kisegítői: a portások, örök, takarítók, csomagolók. Ide tartoznak a gépkocsivezetők, az elárúsítók, a postai kézbesítők, a házfelügyelők, a háztartási alkalmazottak is. A fizikai dolgozók alkalmazásának minőségét tovább kell részletezni. A válaszokból arra kell feleletet kapni, hogy az összeírt személy szakmunkás, betanított munkás, bedolgozó vagy egyéb fizikai dolgozó.	Fizikai dolgozó
Szakmunkásnak kell tekinteni azt a személyt, aki foglalkozásának megfelelő szakképzettséggel (segédlevéllel, szakmunkásbizonyítvánnyal, technikai minimum vizsgával) rendelkezik. Aláhúzendó azonban ez a válasz akkor is, ha az összeírt személy foglalkozásának megfelelő bizonyítvánnyal nem rendelkezik, de szakmáját hosszabb gyakorlattal elsajátította és munkáltatója szakmunkásként foglalkoztatja.	Szakmunkás
Betanított munkások azok a fizikai dolgozók, akik a szakmunkásokhoz hasonló munkát végeznek, erre a munkára betanították őket, azonban szakképzettséggel (bizonyítvánnyal) nem rendelkeznek, a technikai minimum vizsgát nem tették le és nem vallják magukat szakmunkásnak.	Betanított munkás
„Bedolgozó” választ azoknál kell aláhúzni, akik állami vállalattól, szövetkezettől, esetleg önállótól valamilyen otthon elvégezhető, általában ipari jellegű munkát vállalnak. Nem kell részletezni, hogy szak- vagy betanított munkás-e az összeírt, csak a bedolgozói minőséget kell megjelölni. Nem sorolhatók ide a mezőgazdasági termelőszövetkezetekben	Bedolgozó

vagy a termelőszövetkezeti tagok háztáji gazdaságában segítők.	
„Egyéb fizikai dolgozó” választ kell aláhúzni azoknál, akik az előbbi kategóriákban nem sorolhatók. Ide tartoznak: – a segédmunkás munkakörben dolgozók, vagyis azok, akik a szak- és betanított munkásoknak segítenek a termelésben (pl. anyagmozgatók); – a mezőgazdasági munkát végzők közül a nem szakképzett növénytermelők, állattenyésztők, mezőgazdasági fogatosok stb., vagyis a szakképzetlen mezőgazdasági munkások; - napszámosok, alkalmi munkások és - az előbbi csoportokba be nem sorolható egyéb kiegészítő munkát végző fizikai dolgozók, pl. portások, örök, hivatalsegédék stb.	Egyéb fizikai dolgozó
Erre a kérdőpontra mindazoknak válaszolniuk kell, akik a 21/a kérdésnél „alkalmazásban álló”-nak, vagy „termelőszövetkezeti tag”-nak vallották magukat.	22. Munkáltató, munkahely megnevezése
Munkáltatón azt a vállalatot, hivatalt, szövetkezetet stb. kell érteni, ahol az összeírt személy, akár mint bérből, fizetésből élő (munkás, vagy alkalmazott) alkalmazásban áll, akár mint szövetkezeti tag dolgozik (ahol munkakönyve vagy szövetkezeti tagkönyve van). A munkáltató lehet önálló személy, tehát magánkisiparos, kiskereskedő stb. is. Be kell jegyezni az alkalmazásban álló, vagy termelőszövetkezeti tag munkáltatójának, illetve termelőszövetkezetének pontos cégszerű nevét (rövidítéseket alkalmazni nem szabad, kivéve az országosan ismert rövidítéseket, mint pl. MÁV, IBUSZ, mg. tsz. stb.). Ugyancsak a mezőgazdasági termelőszövetkezet pontos nevét kell munkáltatóként bejegyezni azoknál a mezőgazdasági termelőszövetkezeti tagoknál és mezőgazdasági termelőszövetkezeti alkalmazottaknál, akiket a mezőgazdasági termelőszövetkezet a folyamatos foglalkoztatás érdekében meghatározott időre csoportos, vagy egyéni munkavállalási engedély alapján más vállalat részére átenged. A fegyveres testületek hivatásos és polgári tagjainál e kérdéshez minden esetben az irányító szerv rövidített megnevezését (tehát HM, BM, IM) kell bejegyezni. A mezőgazdasági termelőszövetkezeteknél a szövetkezet megnevezéséből ki kell tűnnie, hogy termelőszövetkezetről, szakszövetkezetéről vagy termelőszövetkezeti közös vállalkozásról van-e szó, pl. Mezőgazdasági Termelőszövetkezetek Sertéshízlaló Önálló Közös Vállalkozása. A napszámos és alkalmi munkás foglalkozásúaknál elegendő az „önálló gazdánál”, „magánosoknál” stb. általános megjelölés.	22/a Munkáltatójána nak pontos megnevezése
Több munkáltatónál dolgozóknál annak a munkáltatónak cégszerű nevét kell bejegyezni, ahol a 20. kérdőpontban bevallott főfoglalkozást folytatják.	Több munkáltatónál dolgozók

Munkahelyen a munkáltatónak azt az üzletét, részlegét, intézményét stb. kell érteni, ahol az összeírt személy naponta rendszeresen dolgozik. Ennek pontos nevét a 22/b kérdőponthoz kell bejegyezni. Ha a munkáltató és a munkahely megegyezik (az esetek többségében), csak az <i>a)</i> pontnál kell a teljes nevet beírni, a <i>b)</i> kérdőpontban az „<i>ua.</i>” (ugyanaz) megjelölést alkalmazzuk. A fegyveres testületek hivatásos és polgári alkalmazottainál e kérdés válaszcímét mindig üresen kell hagyni. Gyakran előfordul azonban, hogy a munkáltató cégszerű neve összefoglaló, általános megjelölés, pl. Kiskereskedelmi Vállalat, Általános Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet (volt FMSZ) stb., az összeírt személy pedig valamelyik meghatározott részlegénél dolgozik, pl. központi irodájában, élelmiszerüzletében, ruházati boltjában, éttermében, cukrászdájában stb. Éppen ezért itt azt kell bejegyezni, hogy az összeírt személy a munkáltató melyik üzemében, üzletében, részlegénél stb. dolgozik.	22/b Munkahelyének pontos megnevezése
Különösen ügyeljünk ennél a kérdésnél a kereskedelemhez tartozó „ <i>Kiskereskedelmi Vállalat</i>” „ <i>Községi, körzeti Általános Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet</i>”, (Földművesszövetkezet), „ <i>Vendéglátó Vállalat</i>” „ <i>Vendéglátóipari Vállalat</i>”, Elnevezésű munkáltatók esetében arra, hogy a munkahely megnevezése az előbbinél részletesebb, a kereskedelem alágazatát pontosan megjelölő legyen. Pl. élelmiszer-, ruházati stb. bolt, étterem, italbolt, központi iroda stb. A kereskedelem néhány ágában a nagy- és kiskereskedelmet ugyanaz a nagykereskedelmi vállalat bonyolítja le. A munkahely megjelölésének tehát félreérthetetlenül ki kell fejeznie, hogy az összeírt a nagykereskedelmi vállalat mely részlegénél dolgozik. A kereskedelemhez tartozó vállalatokon kívül ipari vállalatoknak, KTSZ-eknek, mezőgazdasági termelőszövetkezeteknek stb. is lehet kereskedelmi, vagy vendéglátó stb. részlege. Ha tehát az összeírt személy bármely vállalat, intézmény, szövetkezet üzletében, boltjában, vendéglátó egységében stb. dolgozik, az üzlet jellegének megfelelően kell a munkahelyet bejegyezni. Így pl. a-i KTSZ Cipőboltjában, az állami gazdaságok stb. mintaboltjában. A mezőgazdasági termelőszövetkezetek tagjainál és alkalmazottainál külön kikérdezés alapján kell a munkahelyet megkülönböztetve beírni. Igen sok mezőgazdasági termelőszövetkezetnek van már ipari termelő vagy feldolgozó, építőipari részleges, saját kezelésű üzlete, borkimérése stb. Az ilyen munkahelyet (amelyre a foglalkozás már előre utal) külön fel kell tüntetni.	Kereskedelem

Pl. munkáltató: Mezőgazdasági termelészövetkezet munkahely: konzervüzem (vagy részleg), vagy építőbrigád, vagy zöldségüzlet, vagy Hypócsomagoló részleg stb. Hasonlóképpen kell eljárni azoknál a mezőgazdasági termelészövetkezeti tagoknál és alkalmazottaknál, akiket a mezőgazdasági termelészövetkezet a folyamatos foglalkoztatás érdekében meghatározott időre, más vállalat részére csoportos, vagy egyéni munkavállalási engedélyben részesített. E személyek munkáltatójaként a munka vállalását engedélyező mezőgazdasági termelészövetkezetet, munkahelyeként pedig a velük munkaviszonyt létesítő vállalatot kell bejegyezni. Pl. munkáltató: mezőgazdasági termelészövetkezet munkahely: Építőipari Vállalat.	
Az egészségügyi, szociális és oktatási intézményekben dolgozóknál sem a munkáltató szerv nevét (pl. Művelődésügyi Minisztérium, Járási Tanács stb.), hanem tényleges munkahelyüket, mint pl. Általános Iskola, Járási Kórház stb. kell beírni. Az üzemi, vállalati, hivatali stb. szociális, kulturális intézményekben, az üzemi orvosi rendelőkben, üzemi (hivatali) bölcsődékben, napköziotthonokban, óvodákban, üdülőkben, étkezdében dolgozók munkahelyének megjelölése nem a fenntartó vállalat, intézmény, hanem maga a munkahely: üzemi rendelő, bölcsőde üzemi üdülő stb.	Egészségügyi, oktatási intézmények
A kérdés válaszként a 22/b kérdéshez bejegyzett munkahely címét kell beírni, vagyis azt a községet, várost, Budapesten és a megyei jogú városokban a kerületet is, ahová az összeírt személy naponta rendszeresen dolgozni jár, tekintet nélkül arra, hogy munkáltatójának hol van a központja. Azoknál a személyeknél, akik változó munkahelyeken dolgoznak, „<i>változó</i>” megjegyzést kell beírni. Nem lehet „<i>változó</i>” a munkahely azoknak, akik egy községben, városban, Budapesten egy kerületen belül dolgoznak különböző munkahelyeken. Ha munkahelye, ahová dolgozni jár, megegyezik az összeírás helyével – Budapesten és a megyei jogú városokban a kerülettel is –, elég válaszként „<i>H</i>” (helyben) betűt beírni.	<i>22/c</i> Munkahelye, ahová dolgozni jár
Figyelem! Az eltartóra vonatkozó adatok szorosan kapcsolódnak a foglalkozási kérdésekhez, így a kitöltésükre vonatkozó tudnivalókat az alábbiakban ismertetjük: A Személyi kérdőív kitöltésekor a számlálóbiztos látja, hogy az összeírt eltartottakat a családdal együtt írta-e össze. Ez az esetek jelentős részében kérdés nélkül, a család összetételéből megállapítható. Ha az eltartott nem családjával került összeíráásra, hanem pl. üdülőben,	Az eltartó adatai

diákotthonban, meg kell kérdezni az eltartóra vonatkozó adatokat, még akkor is, ha egyébként az eltartottról, mivel 14 évesnél fiatalabb, a kérdőív III. részét nem kellett kitölteni. Az eltartó adatait a III. tábla utáni bekeretezett („<i>A számlálóbiztos megjegyzései</i>” fölött), előnyomott részbe kell bejegyezni az alábbiak szerint: az eltartó foglalkozását a 20. kérdésnél elmondottak szerint foglalkozási viszonyát, alkalmazásának minőségét a 21/a, b) kérdésnél leírtak alapján, munkáltatóját a 22. kérdés a), b), c) pontjainál elmondottak szerint. Kortól függetlenül minden közületi eltartottnál „az eltartó munkáltatójának megnevezése” című sorba be kell jegyezni az eltartó intézmény, szervezet stb. nevét.	
7. LAKÁSÖSSZEÍRÓÍV <i>(A) minta</i> „A LAKÁSBAN ÖSSZEÍRT SZEMÉLYEK ADTATI” CÍMŰ TÁBLÁJÁNAK KITÖLTÉSE	
A lakásban élő személyek összeírásának befejezése után ki kell tölteni a Lakásösszeíróív hátoldalán levő táblát. Ez a tábla több célt szolgál: – egyrésztől áttekintést ad a lakásban összeírt személyekről, s ezáltal módot ad a különböző munkaszakaszokban a Személyi kérdőívek teljességének ellenőrzésére; – az előzetes adatok összeállításának alapadatait tartalmazza; – a korábban elmondottak és a személyek kérdőívén megjelölt háztartási állás alapján itt kell elszámolni arról, hogy az összeírt személyek hány háztartást képeznek és az egyes személyek melyik háztartáshoz tartoznak. A tábla kitöltése nagy gondosságot, körültekintést, az egyes fogalmak pontos ismeretét igényli. A táblán a lakásban összeírt valamennyi személyt fel kell sorolni, néhány adat feltüntetésével. Minden személyről egy-egy sort kell kitölteni, összesen tehát annyit, ahány Személyi kérdőívet töltött ki a számlálóbiztos a kijelölt lakásban. Ha a lakásban 16-nál több személy él, pótívet kell használni. A pótív céljára ugyancsak <i>A) minta Lakásösszeíróívet</i> kell felhasználni. Ebben az esetben – a címoldal baloldali felső részén – a margóra a „PÓTÍV” megjelölést írjuk. A területi adatok kitöltése után a 4. oldal tábláján az <i>a)</i> rovatban a 01 sorszámot 17-re, a 02-t 18-ra stb. javítva kell a további személyek adatait bejegyezni. Ha a lakásban több háztartás él együtt, először az egyik háztartás valamennyi tagját, majd folyamatosan a másik háztartás tagjait kell felsorolni. Főbérlő és albérlő, ill. ágybérlő esetében először a főbérlő háztartását, utána az albérlő, ill. ágybérlő háztartását. Társbérlők háztartásai vagy egyéb háztartások esetében a felsorolást a régebben ott lakó háztartáshoz tartozó személyekkel kezdjük.	

A háztartáson belül az egyes személyek adatait a Személyi kérdőív 5. kérdésénél aláhúzott válaszszavaknak megfelelő sorrendben kell bejegyezni, mégpedig az első sorba a háztartásfő kerül, majd ezt követik a házastárs, a nem házas (nőtlen, hajadon) gyermekek kor szerinti sorrendben, a házas gyermekek, ezek házastársa, ezek gyermeke, a volt házas (özvegy, elvált) gyermekek, s azok gyermekei, a rokonok és a nem rokon személyek. A Személyi kérdőív. 1.sz. kérdésének megfelelően az összeírt személy nevét kell átmásolni a <i>b)</i> rovatba.	
A háztartási állás bejegyzésére szolgáló <i>c)</i> rovatba a Személyi kérdőív 5. sz. kérdésére adott választ (az aláhúzott vagy bejegyzett válaszszót) másoljuk át.	Háztartási állás
A <i>d)</i> rovatba a háztartásfő lakáshasználati jogcímét (tulajdonos, főbérelő, társbérelő, albérelő, ágybérelő stb.) kell beírni. Ezért ezt a rovatot csak a háztartásfőknél kell kitölteni, a háztartáshoz tartozó többi személynél a rovatot üresen hagyjuk. Ha a lakásban csak egy háztartás él, a Lakásösszeíróív „<i>A lakás adatai</i>” c. része, „<i>a) Általános adatok</i>” c. táblája 3. kérdésére adott választ (az aláhúzott vagy bejegyzett válaszszót) kell átmásolni. Ha azonban a háztartásfő csak mint rokon, önálló jogcím nélkül lakik a lakásban, a tulajdonoshoz, főbérelőhöz való rokonsági kapcsolatot kell ide beírni (pl. a tulajdonos apja, a főbérelő veje stb.). A tábla többi rovatait az összeírás befejezése után kell kitölteni. Az erre vonatkozó utasítást a „<i>9. A számlálóbiztos teendői az összeírás befejezése után</i>” című rész tartalmazza.	A lakáshasználat jogcíme
8. AZ INTÉZETI HÁZTARTÁSOK ÖSSZEÍRÁSA	
Már az előző fejezetben történt utalás arra, hogy az intézeti háztartások, a közösségi elhelyezést, esetleg ellátást is nyújtó intézmények összeírásánál néhány vonatkozásban az eddigiektől eltérő szabályok szerint kell eljárni. Az Utasítás e fejezete csak a kisebb – 100 főn aluli – intézeti háztartások összeírási tudnivalóit tartalmazza, amelyeket azok a számlálóbiztosok írnak össze, akiknek számlálókörzetébe magánháztartások is beletartoznak. Az ennél nagyobb intézeti háztartások összeírását külön utasítás szabályozza. A főbb intézeti háztartások a következők: – csecsemő- és gyermekotthon, bentlakásos bölcsőde, óvoda; – kollégium, diákotthon, bentlakásos iskola; – szociális otthon; – kórház, szanatórium, szülőotthon; – üdülő; – szálloda, túristaház; – munkásszállás.	

Ha a számlálóbiztos körzetében intézeti háztartás is van, annak összeírásánál az alábbiak szerint járjon el: 1. Az előzetes bejárás során a számlálóbiztos keresse fel az intézeti háztartás vezetőjét (gondnokát), beszélje meg vele az összeírás teljes menetét és kérje fel a közreműködésre. Hívja fel figyelmét az intézet személyi nyilvántartásának naprakészre tételére. Tisztázza, hogy az intézeti lakókat az összeírás elvégzése végett mikor célszerű felkeresni, hogy pl. a munkásszállás lakói milyen műszakbeosztással dolgoznak, az üdülőben mikor lesz turnusváltás stb. Ezek ismeretében állítsa össze munkatervét.	Különleges szervezési arányok
2. Az összeírást az intézeti háztartásokban kell elkezdni és itt a legrövidebb időn belül kell befejezni. Elsősorban azt biztosítsuk, hogy a népszámlálás eszmei időpontjában az intézeti háztartásban tartózkodó, de időközben onnan eltávozó személyek adatai rendelkezésre álljanak.	Az összeírás időtartama az intézeti háztartásokban
3. Szállodákban, penziókban legkésőbb 1969. december 31-én délután a számlálóbiztos adjon át a szálloda vezetőjének annyi Személyi kérdőívet, ahány szállóvendég a szállodában van. A szálloda vezetője gondoskodni köteles arról, hogy 1969. december 31-én az éjszakára megszállt vendégek mindegyike töltsön ki egy-egy kérdőívet és legkésőbb 1970. január 1-én adja le a szállodavezetőnek. A számlálóbiztos a kitöltött kérdőíveket január 2-án vegye át és azoknak különös gonddal történő ellenőrzése után végezze el az előírt teendőket. A szállodákban tartózkodó külföldi állampolgárságú személyekről is ki kell tölteni a Személyi kérdőívet, a szállodai bejelentésben szereplő adatokkal. (Csak az ilyen személyeknél fordulhat elő néhány megválaszolatlan kérdés.)	Szállodák, panziók összeírása
4. Az intézeti háztartásban lakó személyek összeírása után a személyi nyilvántartással egyeztesse az összeírás teljességét.	Összeírás ellenőrzése
Az összeírás végrehajtása	
Az intézeti háztartásban (szervezetileg) különálló vagy eltérő rendeltetésű intézeti háztartást külön egységként kell összeírni, még az esetben is, ha azok egy épületen belül vagy telken (egy házszám alatt) üzemelnek. Ilyen esetek pl. amikor egy épületen belül több munkásszállás üzemel, vagy kórházépületben külön nővérszállás, vagy esetleg átépítés miatt munkásszállás is működik. Intézeti háztartásként kell összeírni az ipari, építőipari, erdészeti vagy mezőgazdasági munkások elszállásolására szolgáló ideiglenes (felvonulási, barakk) létesítményeket is, de csak akkor, ha az eszmei időpontban lakottak. Állandó jellegű intézeti háztartásokat viszont akkor is össze kell írni, ha azokban az összeírás időpontjában egy személy sem lakik (egy személy sincs bejelentve mint intézeti lakó, pl. üdülő). A vállalatok, üzemek vagy közintézmények által fenntartott és közösségi elhelyezésre berendezett teljes lakásbérleményeket, –	„Egy” intézeti háztartás

amelyekben legalább öt fő él –, intézeti háztartásként kell összeírni.	
Nem tekinthetők intézeti háztartásnak az olyan magánlakások, melyeknek egy részét egyes vállalatok, intézmények bérbe veszik abból a célból, hogy vidéki dolgozóik részére szállást biztosítsanak. Nem tekinthetők továbbá az intézeti háztartások részeinek az önálló szolgálati lakások, pl. az igazgató, gondnok, kórházi orvos, portás vagy más alkalmazottak lakása, esetleg csak lakóhelyisége. Ezeket magánlakásként kell összeírni akkor is, ha az intézeti épületben vagy az intézeti ingatlan területén vannak.	Mit nem szabad intézeti háztartásként összeírni
<i>A LAKÁSÖSSZEÍRÓÍV [A] MINTA] KITÖLTÉSE AZ INTÉZETI HÁZTARTÁSOKRÓL</i>	
A LAKÁSÖSSZEÍRÓÍV [A] minta] kitöltése” c. fejezetben leírt szabályokon kívül az intézeti háztartások összeírásakor a következőkre kell a számlálóbiztosnak figyelemmel lennie: A több épületből álló, de egy igazgatás alatti, azonos rendeltetésű intézeti háztartás esetén az épületre vonatkozó adatokat minden műszakilag különálló épületről külön Lakásösszeíróíven – „A lakás adatai” című részt üresen hagyva – kell megadni. A lakásadatokat az egész intézeti háztartásról együttesen az első (fő) épület Lakásösszeíróívében jegyezzük be. Az intézeti háztartások összeírásakor „A lakás adatai” c. táblánál a 3. kérdésre („<i>használati jogcíme</i>”) nem kell választ bejegyezni. „A számlálóbiztos megjegyzései” című kérdőívrészben kell – az esetleg ide bejegyzésre kerülő észrevételeken kívül – a több épületből álló intézeti háztartás esetén, „b) A helyiségek száma, alapterülete” című táblázatban felsorolt helyiségeket épületenként felsorolni és majd ezek összesített adatait a b) táblázatba innen átvezetni.	
<i>A SZEMÉLYI KÉRDŐÍV [C] MINTA] KITÖLTÉSE AZ INTÉZETI HÁZTARTÁSOKBAN</i>	
Az intézeti háztartásban háztartásfő kijelölés nem történik. Ez a szabály még arra az esetre is vonatkozik, ha egy intézeti háztartásban, intézeti személyként együtt lakik pl. egy munkásszálláson apa a fiával, szülőotthonban egy anya a gyermekével, vagy akár ha egy egész család üdül együtt egy üdülőben, vagy megszállt egy szállodában stb., valamennyien „<i>intézeti lakó</i>” háztartási állás megnevezést kaphatnak csak, az „<i>egyéb nem rokon, mégpedig</i>” válaszrészbe bejegyezve.	A személyek összeírása
Nem szabad összeírni a Vám- és Pénzügyőrség dolgozói kivételével egyik intézeti háztartásban sem az ideiglenesen ott tartózkodó (ápolat, üdülő), fegyveres testületek állományába tartozó személyeket, valamint a sorkatonákat, tartalékosokat.	Kiket nem szabad összeírni az intézeti háztartásokban
<i>I. Az összeírt személy általános adatai</i>	
Az intézeti háztartásokban lakó személyeknél „ <i>intézeti lakó</i> ” választ	5. Háztartási állása

kell bejegyezni az „<i>egyéb nem rokon, mégpedig</i>” válasz aláhúzásával a kipontozott részbe.	
Az intézeti háztartásokban lehetnek állandó bejelentett személyek is, mint pl. az állami gondozásba vett, talált gyermekek, szociális otthonos lakói és esetleg a munkásszállás lakói közül olyanok, akiknek, ill. családjuknak nincs másutt állandó lakásuk. Ugyancsak állandó lakói lehetnek az intézeti háztartásnak azok az intézeti alkalmazottak, akiknek sem az intézeten kívül, sem az intézet területén belül nincs külön szolgálati lakásuk, hanem állandóan az intézeti háztartáshoz tartoznak és mint intézeti lakók állandó bejelentővel rendelkeznek. E személyeknél az összeírás helyét állandó bejelentésű lakásuknak kell tekinteni.	7. <i>Bejelentett állandó lakása azonos-e az összeírás helyével</i>
Az intézeti háztartásokban – az előző 7. kérdőpontra vonatkozó utasításrészben leírt és állandó bejelentett intézeti lakóként felveendő személyeken kívül – a többi intézeti személy, mint ideiglenes tartózkodású – általában az intézeti háztartások rendeltetési jellege szerint – két nagyobb csoportba sorolható. Az első csoportba azok tartoznak, akiket ideiglenesen bejelentett személyként kell összeírni, tehát ezeknél a „van” választ kell aláhúzni, függetlenül attól, hogy az intézeti háztartásban rendőrségileg ideiglenesen bejelentettek-e vagy sem. Ilyenek azok, akik: – csecsemő- és gyermekotthonok, bentlakásos bölcsődék, óvodák nyilvántartásaiban ideiglenes lakóként szerepelnek; – diákotthonok, bentlakásos iskolák, szaktanfolyamok otthonai stb. nyilvántartásában ideiglenes lakóként szerepelnek; – munkásszállások, személyzeti szálláshelyek stb. ideiglenes lakói.	8. <i>Van-e bejelentett ideiglenes lakása</i>
A második csoportba azok az intézeti személyek tartoznak, akiket nem szabad ideiglenes bejelentővel rendelkezőként összeírni, tehát náluk a 8. kérdőpontnál minden esetben a „nincs” választ kell aláhúzni. Ilyenek: – kórházak, klinikák, szanatóriumok stb. ápoltpjai; – az üdülők, szállodák és hasonló jellegű létesítmények vendégei.	Kiket nem szabad ideiglenesen bejelentett személyként összeírni
A választ az előnyomtatott szavak aláhúzásával kell bejegyezni. Így pl. annál a gyermeknél, aki iskolás koron aluli intézmény ideiglenes lakója, az „<i>egyéb (7), mégpedig</i>” választ aláhúzva és a kipontozott részbe a „<i>gondozás</i>” vagy „<i>nevelés</i>” szót bejegyezve kell a választ kitölteni.	8/b <i>Az ideiglenes bejelentés oka</i>
9. A SZÁMLÁLÓBIZTOS TEENDŐI AZ ÖSSZEÍRÁS BEFEJEZÉSE UTÁN	
Miután a számlálóbiztos körzetében befejezte az összeírást, a következő feladatokat kell elvégezni: 1) A) minta Lakásösszeíróív és C) mint Személyi kérdőív kódolása, népességekategória jelzőszámok beírása. 2) A jelzőszámok (népességekategória) alapján a	

Lakásösszeíróív negyedik oldalán „A lakásban összeírt személyek adatai” c. tábla e)-o) rovatának kitöltése. 3) A kitöltött Lakásösszeíróívek és Személyi kérdőívek rendezése, sorszámozása. 4) A számlálókörzeti gyűjtőív [F) minta] kitöltése. 5) Az utasítás további részében megjelölt személyek adatainak átmásolása a Személyi kérdőívről az Ellenőrzőlapra [E) minta]. 6) „Jegyzék az 1880-1889. évek között született személyekről” c. nyomtatvány [I) minta] kitöltése. 7) Az 1879-ben és korábban születettek Személyi kérdőívének lemásolása. 8) Költségjegyzék összeállítása. 9) A nyomtatványok csomagolása, átadása.		
1. A) minta Lakásösszeíróív és C) minta Személyi kérdőív kódolása, népességekategória jelzőszámok beírása.		
A kódolás a fogalmak számokká való átalakítását, s a meghatározott kódnégyzetbe való beírását jelenti. A kódszámok bejegyzése az adatok gépi úton való feldolgozásához szükséges. Az <i>A) minta</i> és a <i>C) minta</i> egyes válaszai után zárójelbe bejegyzett számok a kódszámok; ezeket kell a válasszal általában azonos szintben, a kérdőív jobb oldalán előnyomatott kódnégyzetekbe bejegyezni. Az olyan esetekben, amikor az összeírási utasítás szerint egyes kérdésekre, kérdéscsoportokra nem kellett választ bejegyezni, természetesen a vonatkozó kódnégyzeteket üresen kell hagyni. A kódnégyzetek egy része vastag, a másik része vékony kerettel van nyomtatva. Kódolni csak a vastag vonalkerettel ellátott kódnégyzetekbe szabad, a vékony vonallal keretezett kódnégyzeteket üresen kell hagyni. A kódolást – a következő táblázatokban felsorolt kérdésekre vonatkozó kódnégyzetekbe – fekete grafit ironnal kell elvégezni.	A) és C) minta kódolása	
A kérdés sorszáma és megnevezése, amelynek válaszához az alábbi táblázatban (bejegyzésnek) megfelelően a kódolást el kell végezni	A kódnégyzet száma, amelybe az adott válasznak megfelelően a kódszámokat be kell írni	A kódszámok, amelyeket a válaszához alapján a megnevezett kódnégyzetekbe be kell írni
Lakásösszeíróív [A) minta] <i>„Az épület adatai” c. tábla</i>		

az épület jelenlegi rendeltetése	17–18	az aláhúzott válaszcím után zárójelben előnyomtatott szám. Egyéb lakott épület, intézeti épület, egyéb építmény esetében a kódnégyzeteket üresen hagyjuk,
az épület magassága	19–20	az aláhúzott válaszcím után zárójelben előnyomtatott szám, vagy a válaszcím előrajzolt négy-szögeibe beírt emeletek száma,
az épület falazata	21	az aláhúzott válaszcím után zárójelben előnyomtatott szám,
1a az épület vályog, ár, vertföld falazatú, az épület alapozása	22	az aláhúzott válaszcím után zárójelben előnyomtatott szám. Minden egyéb falazatú épület esetében a kódnégyzetet üresen hagyjuk,
<i>„A lakás adatai” c. tábla</i>		
a) Általános adatok		
1 lakás, illetve az egyéb lakásegység rendeltetése	23–24	az aláhúzott válaszcím után zárójelben előnyomtatott szám. Intézeti háztartás, lakott üzlet, lakott műhely, konyha és egyéb bejegyzés esetében a kódnégyzeteket üresen hagyjuk,
1 lakás, illetve az egyéb lakásegység tulajdoni jellege	25	az aláhúzott válaszcím után zárójelben előnyomtatott szám,
A kérdés sorszáma és megnevezése, amelynek válaszcíméből az aláhúzásnak (bejegyzésnek) megfelelően a kódolást el kell végezni	A kódnégyzet száma, amelybe az adott válaszcímnek megfelelően a kódszámokat be kell írni	A kódszámok, amelyeket a válaszcím alapján a megnevezett kódnégyzetekbe be kell írni
3. A lakás, illetve az egyéb lakásegység használati jogcíme	26	az aláhúzott válaszcím után zárójelben előnyomtatott szám. Nem lakott

4. A lakás, illetve az egyéb lakásegység építési éve	27–28	lakás, nyaraló, csak nyáron használt tanyai lakás esetében a 26. kódnégyzetet üresen hagyjuk, az aláhúzott évcsoport ☐ jelben levő számok, 1960 óta épültek nál a ☒ jelben levő számok,
c) Felszereltség		
1. Villanyvilágítás	42	} az aláhúzott válaszrész után zárójelben előnyomtatott szám,
2. Ivóvízellátás módja	43	
3. Ha az ivóvízellátás hálózati (körzeti) vagy házi vízvezeték-ből történik, a kifolyócsap helye	44	} az aláhúzott válaszrész után zárójelben előnyomtatott szám, Ha az ivóvízellátás az épület telkén levő kútból, vagy az épület telkén kívülről történik, a 44. kódnégyzetet üresen hagyjuk. Hálózati (körzeti) vagy házi vízvezeték esetében a 45. és 46. kódnégyzetet üresen hagyjuk,
4. Ha az ivóvízellátás az épület telkén kívülről történik		
a) milyen az ivóvízellátás módja,	45	
b) milyen távolságról hordják a vizet	46	
5. Gázellátás	47	} az aláhúzott válaszrész után zárójelben előnyomtatott szám,
6. WC (árnyékszék)		
a) típusa	48	
b) helye	49	
c) használata	50	
7. Szennyvízelvezetés módja	51	
A kérdés sorszáma és megnevezése, amelynek válaszrészéből az aláhúzásnak (bejegyzésnek) megfelelően a kódolást el kell végezni	A kódnégyzet száma, amelybe az adott válasznak megfelelően a kódszámokat be kell írni	A kódszámok, amelyeket a válaszadás alapján a megnevezett kódnégyzetekbe be kell írni
Személyi kérdőív [C] minta <i>„I. Az összeírt személy általános adatai” c. tábla</i>		

2. Neme	17	az aláhúzott válaszrész után zárójelben előnyomtatott szám,
3. Születésének időpontja	18-19	a születési év két utolsó számjegye, 1869-ben és korábban született (100 éves és idősebb) személyeknél minden esetben "R1" kódszámot kell bejegyezni,
4. Családi állapota	20	az aláhúzott válaszrész után zárójelben előnyomtatott szám,
6. Jelen volt-e az összeírás helyén	30	
7. Bejelentett állandó lakása azonos-e az összeírás helyével	31	
8. Van-e bejelentett ideiglenes lakása Ha van:		
a) az ideiglenes lakás helye	37	
b) az ideiglenes bejelentés oka	41	
9. Anyanyelve	42	
10. Élveszületett gyermekeinek száma	43-44	a válaszrész előnyomtatott négyszögeibe beírt szám,
<i>„II. Az összeírt személy iskolázottsági adatai” c. tábla</i>		
11. Jelenleg jár-e rendszeres iskolába	45	az aláhúzott válaszrész után zárójelben előnyomtatott szám,
A kérdés sorszáma és megnevezése, amelynek válaszrészéből az aláhúzásnak (bejegyzésnek) megfelelően a kódolást el kell végezni	A kódnégyzet száma, amelybe az adott válasznak megfelelően a kódszámokat be kell írni	A kódszámok, amelyeket a válaszáadás alapján a megnevezett kódnégyzetekbe be kell írni
12. Iskolai végzettsége nem járt iskolába	46	X (Ebben az esetben a 47-

általános (elemi) iskola	46	49. kódnégyzeteket üresen hagyjuk.)
polgári iskola	47	a válaszcím előnyomtatott négyzetébe beírt osztály (évfolyam) száma,
középiskola	48	
felsőfokú tanintézet	49	
<i>„III. Az összeírt személy foglalkozási adatai” c. tábla</i>		
16. Dolgozik-e, folytat-e kereső tevékenységet	56–57	„igen” válasz esetén a válasz után előnyomtatott szám (10), „nem” válasz esetén a 17/a kérdésben aláhúzott válasz után zárójelben előnyomtatott szám,
17. Miért nem dolgozik		
21/a Foglalkozási viszonya	68	az aláhúzott válasz után zárójelben előnyomtatott szám,
A népességkategoría jelzőszám megállapítása		
A Személyi kérdőív 6., 7., 8. és 8/a pontjaira adott válaszok alapján meg kell állapítani minden személy népességkategoría jelzőszámát bejelentkezésük jellegétől (állandó, ideiglenes) és az összeírás helyén való tartózkodásuktól (jelenlét, távollét) függően.		A népességkategoría jelzőszám megállapítása
Az összeírt személyt hét népességkategoría valamelyikébe kell besorolni. E népességkategoríák a következők: Az összeírt személy a népszámlálás eszmei időpontjában az összeírás helyén: 1. jelenlevő, a lakás bejelentett állandó lakója és nincs máshol bejelentett ideiglenes lakása; 2. jelenlevő, a lakás bejelentett állandó lakója és van máshol bejelentett ideiglenes lakása; 3. jelenlevő és a lakás bejelentett ideiglenes lakója; 4. jelenlevő és a lakás be nem jelentett lakója; 5. távollévő, a lakás bejelentett állandó lakója és nincs máshol bejelentett ideiglenes lakása; 6. távollévő, a lakás bejelentett állandó lakója és van máshol bejelentett ideiglenes lakása; A népességkategoría jelzőszámát a Személyi kérdőív „I. Az összeírt személy általános adatai” c. sor mellett található nagyobb alakú négyzetbe a 30., 31., 37. kódnégyzetekbe bejegyzett kódszámok alapján – az alábbi táblázat segítségével – kell beírni:		

A kódnégyzetek száma, amelyekből a beírt szám alapján a népességkategória jelzőszámát meg kell állapítani	A népességkategória jelzőszám kódnégyzetébe						
	1	2	3	4	5	6	7
	Számot kell beírni, ha a 30., 31., 37. kódnégyzetben az alábbi számok szerelnek						
30	1	1	1	1	2	2	2
31	1	1	2	2	1	1	2
37	1	3	2	1,3	1	3	2

2. A Lakásösszeíróív negyedik oldalán „A lakásban összeírt személyek adatai” c. tábla e) – o) rovatainak kitöltése

Miután a lakásban összeírt személyek népességkategória szerinti minősítése s a jelzőszámok bejegyzése a „Személyi kérdőív”-re megtörtént, kerül sor a Lakásösszeíróív negyedik oldalán az e) – o) rovatok kitöltésére.

A népességkategória jelzőszámai tulajdonképpen a g) – j) és ezek a jelzőszámok elő is vannak nyomva. Az e) – f) és – l) rovatok jelenlevő-távollevő bontásban a férfi-nő jelölésére szolgálnak.
